RADA GMINY
L I N I A

UCHWAŁA NR 388/XXXV/VII/2018

RADY GMINY LINIA

z dnia 29 sierpnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Polityki Społecznej w Gminie Linia na lata 2018-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 994) w związku z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508) **RADA GMINY LINIA uchwala, co następuje** :

§ 1.

Uchwala się Strategię Integracji i Polityki Społecznej w Gminie Linia na lata 2018-2022, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Linia.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Linia
Czesław Hinz

SPRAWDZONO
POD WZGLĘDEM
PRAWNYM

Patrycja Miśkowiec
RADCA PRAWNY
Gd 2087

RADA GMINY
L I N I A

Załącznik do Uchwały
Rady Gminy Linia
Nr 388/XXXVIII/2018
z dnia 29.08.2018 r.

STRATEGIA INTEGRACJI I POLITYKI SPOŁECZNEJ W GMINIE LINIA NA LATA 2018 – 2022

Spis Treści :

MISJA 3

Rozdział I WSTĘP 3

Rozdział II OGÓLNA OCENA STANU GMINY 5

1. Raport o stanie gminy 5
2. Analiza Swot 15

Rozdział III DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE 22

1. Opieka nad rodzina i dzieckiem 22
2. Ubóstwo 24
3. Bezrobocie 28
4. Niepełnosprawność 33
5. Alkoholizm i narkomania 36

ROZDZIAŁ IV CELE STRATEGICZNE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 42

1. Kompleksowa opieka nad rodziną i dzieckiem 42
2. Stymulacja społeczności lokalnej do tworzenia zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków 46
3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych 49
4. Przeciwdziałanie bezdomności 54
5 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, opieka nad seniorami i osobami przewlekle chorymi 54

ROZDZIAŁ V ZAKOŃCZENIE 59

MISJA

Każdy mieszkaniec gminy Linia powinien mieć równe szanse udziału w różnych formach życia społecznego . Samorząd Gminy Linia, reprezentujący społeczność gminy, zdecydowany jest podejmować działania, sprzyjające powstawaniu nowoczesnych form rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierać będzie zintegrowane działania instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób funkcjonujących w sferze lokalnej polityki społecznej .

ROZDZIAŁ I

WSTĘP

Polityka społeczna w Polsce ostatnich latach uległa przekształceniu pod wpływem przeobrażeń społecznych i gospodarczych. Uznano, że ważne jest tworzenie systemu motywującego do pracy ale również system rozbudowanego bezpieczeństwa socjalnego. Każde społeczeństwo powinno budować sieć zabezpieczenia socjalnego, jednak obecnie koszt tego systemu jest bardzo duży. Wielkiej poprawie uległa sytuacja materialna rodzin z dziećmi. Obecnie państwo polskie jest na szóstym miejscu pod względem pomocy socjalnej dla rodzin w Unii Europejskiej. Jednakże model opiekuńczy osłabia indywidualną aktywność każdego człowieka, odpowiedzialność za swój los i uzależnia od pomocy. Dlatego zadanie instytucji pomocy społecznej jest w tej chwili jeszcze trudniejsze, aby aktywizować ludzi do podjęcia zatrudnienia. Z punktu widzenia gospodarki praca stanowi jeden z głównych czynników wzrostu i rozwoju gospodarczego. Pełni równolegle funkcje społeczne i ekonomiczne, stanowiące wzajemnie powiązane i współzależne elementy jednej całości. Praca umożliwia jednostkom spełnianie pragnień związanych z przynależnością do danej grupy, z posiadaniem własnego miejsca w społeczeństwie. Praca jako dobro indywidualne i społeczne, wynika to bowiem z potrzeby dawania czegoś z siebie, jak i potrzeby przynależności . Rozwój ludzkich talentów, umiejętności, wzrost poziomu wykształcenia są podstawą poprawy standardu życia jednostki i rozwoju przedsiębiorstwa oraz czynnikiem pomnażającym bogactwo kraju.

Jednakże pomimo poprawy warunków materialnych rodzin w obecnych warunkach społeczeństwo nadal musi wspierać jednostki i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, które własnym staraniem nie są w stanie ich przezwyciężyć. Zatem współodpowiedzialność spoczywa również na samorządzie lokalnym. Realizacji tych założeń służyć będzie opracowana strategia integracji i polityki społecznej.

Rozwój gospodarczy gminy musi być ściśle powiązany z poprawą jakości życia mieszkańców.

Przyjazne warunki życia oznaczają dobry dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji, pomocy społecznej, instytucji kultury, sportu i rekreacji oraz zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i publicznego.

Dzięki sprecyzowaniu w Strategii najważniejszych problemów społecznych naszej gminy , wybrane cele i ich hierarchia powinny przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Systematyzacja problemów doprowadzi do integracji społecznej i jednocześnie ukierunkuje działania władz gminy.

Pomimo iż w gminie Linia działają już organizacje pozarządowe, strategia ma na celu dalsze aktywizowanie lokalnej społeczności, wspieranie inicjatyw samopomocowych. Będzie to wyrazem współczesnego trendu przechodzenia od pomocy instytucjonalnej do samopomocy i stanowi podstawę do budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Tworzenie strategii nie tylko ma integrować społeczeństwo lokalne, ale integrować też polityki samorządowe gminy, powiatu i województwa, które też są częścią Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Przyjęcie tego dokumentu do realizacji umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w gminie Linia, ale również stworzy większe szanse na pozyskiwanie dodatkowych źródeł zasilania finansowego, jakimi są środki z budżetu państwa i fundusze pomocowe Unii Europejskiej.

Rozdział II

OGÓLNA OCENA STANU GMINY

1.Raport o stanie gminy.

Gmina Linia zlokalizowana jest w województwie pomorskim w powiecie wejherowskim i leży ok. 35 km na południowy zachód od Wejherowa oraz ok. 18 km na południowy wschód od Lęborka. Odległość od Aglomeracji Gdańskiej wynosi ok. 60 km.

Dokładne położenie geograficzne gminy Linia przedstawia poniższa mapa sytuacyjna

Źródło: „GLOB" Przedsiębiorstwo Powierniczo – Wykonawcze, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Linia, Gdańsk 1998 rok.

Gmina Linia graniczy z sześcioma innymi gminami. W powiecie wejherowskim graniczy z trzema gminami, z jedną gminą w powiecie lęborskim i dwiema gminami w powiecie kartuskim. Od północy graniczy z gminą Łęczyce i Luzino, od wschodu z gminą Szemud, od

zachodu graniczy z gminą Cewice, od południa styka się z gminą Sierakowice i gminą Kartuzy.

Ponadto w gminie Linia wyodrębnia się czternaście wsi, które tworzą łącznie 13 sołectw: Linia, Strzepcz, Miłoszewo, Niepoczołowice, Kętrzyno, Lewino, Lewinko, Pobłocie, Smażyno, Osiek, Zakrzewo, Tłuczewo i Kobylasz – Potęgowo.

Pod względem obszaru gmina należy do mniejszych jednostek administracyjnych powiatu wejherowskiego. Łączna powierzchnia całej gminy wynosi 12000 ha.

Południowa część gminy obejmująca 1 245 ha (10,4% całego obszaru) leży w granicach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. 2 593 ha terenu gminy zalicza się do obszaru chronionego krajobrazu Doliny Łeby, co daje 32% obszaru podlegającego ochronie, z otuliną parku aż 60% powierzchni gminy. Na terenie gminy występują dwa udokumentowane rejony złóż mineralnych tj. złoże Linia i złoże Zakrzewo. Na obszarze Gminy Linia przeważają gleby słabe i bardzo słabe. Grunty orne klas III i IV zajmują około 4%, lesistość terenu wynosi 37,9%. Wiodącą funkcją gminy jest rolnictwo, a jako obszary dodatkowe wymienić należy gospodarkę leśną i rekreacyjną. Strukturę rolnictwa tworzą gospodarstwa indywidualne. Malowniczy krajobraz gminy z licznymi jeziorami, dolina rzeki Łeby i zróżnicowana rzeźba terenu stanowią o rozwoju funkcji rekreacyjnej i wypoczynkowej obszaru.

Użytki rolne ogółem liczą 6.046 ha, tj. ok. 50,38 %. Lasy i zadrzewienia liczą 4614 ha tj. 38,45 % całego obszaru gminy.

WYKRES 1

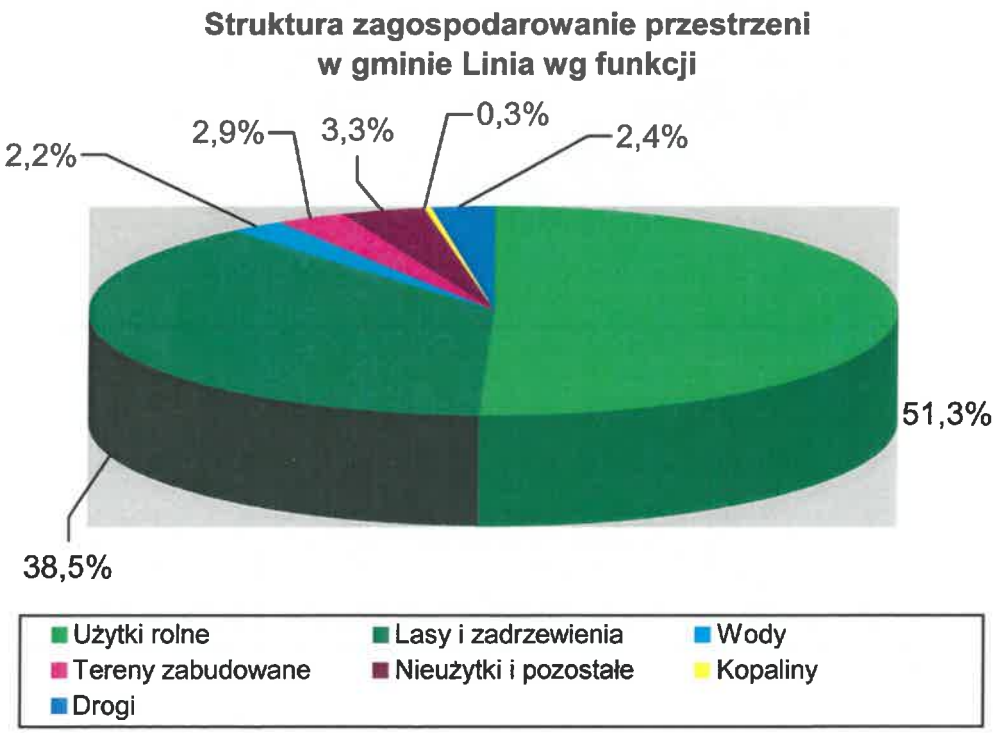

TABELA 1

Zagospodarowanie przestrzeni w gminie Linia wg funkcji

Lp.	*Wyszczególnienie*	*ha*	*%*
1.	Ogólna powierzchnia gminy	12000	100,0
2.	W tym grunty prywatne	8.779	73,1
3.	Użytki rolne ogółem	6.046	50,38
4.	Lasy i zadrzewienia	4.614	38,45
5.	Wody	265	2,21
6.	Tereny zabudowane	342	2,85
8.	Nieużytki i pozostałe	403	3,36
9.	Kopaliny	41	0,34
10.	Drogi	289	2,41

WYKRES 2

Struktura podmiotów gospodarczych wg podmiotu działalności

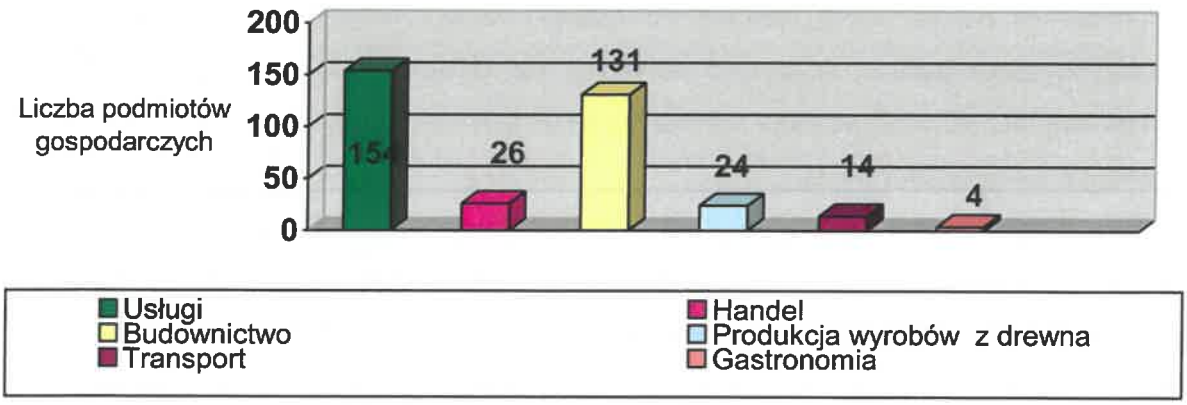

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy Linia z Rejestru prowadzonych działalności gospodarczych na terenie gminy Linia (2015 r.).

W usługach w roku 2015 działały 154 podmioty w usługach, w handlu 26 , usługowo – handlowe 19, budownictwo 131, produkcja wyrobów z drewna 24 , w gastronomia 4 , transport 14 .

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie ma obecnie tendencję zwyżkową, liczba podmiotów na przestrzeni 6 lat uległa prawie podwojeniu, co przedstawia poniższa tabela. Jednakże w porównaniu do roku 2006 ilość prywatnych podmiotów znacznie zmalała.

TABELA 2

Zarejestrowane podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy Linia

Wyszczególnienie	Lata					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Usługi	78	99	111	124	133	154
Handel	19	26	31	33	33	26
Usługowo - handlowy	12	14	15	12	13	19
Budownictwo	51	71	89	101	104	131
Produkcja wyrobów z drewna	17	22	22	21	23	24
Gastronomia	4	5	5	3	4	4
Transport	9	10	11	11	14	14
RAZEM:	**190**	**247**	**284**	**305**	**324**	**372**

Źródło: Dane uzyskane z Urzędu Gminy Linia z rejestru prowadzonych działalności gospodarczych na terenie gminy Linia.

Najważniejsze zakłady pracy w gminie to dwa zakłady eksploatacji kruszywa, tartaki produkcyjno – usługowe, stolarnie, stacje paliw, produkcja styropianu, składy opału, warsztaty naprawy samochodów, placówki handlowe itp.

W gminie są bardzo dobre warunki do rozwoju funkcji turystycznych. Jednak pomimo znacznych potencjalnych możliwości turystyka na terenie gminy jest słabo rozwinięta. Istnieje tylko sześć gospodarstw agroturystycznych, w których bywały sezony bez żadnego zainteresowania ze strony gości.

Sektor prywatny w gminie obejmuje 90 % wszystkich podmiotów, do sektora publicznego należy pozostałe 10 % . Większość podmiotów prywatnych zatrudnia około 5 osób, a tylko pojedyncze w sektorze publicznym i prywatnym – nawet do 100 osób.

Placówki handlowe zaspakajają miejscowe potrzeby, w tym również składy opału. Wychodząc na przeciw trudnej sytuacji na rynku pracy bardzo dobrze rozwija się rynek usług (gównie usługi tj. mechanika pojazdowa, stolarstwo, ślusarstwo, dekarstwo, krawiectwo, fryzjerstwo, kowalstwo artystyczne, usługi ciesielskie, elektryczne, spawalnicze,

geodezyjne, zduńskie, naprawa maszyn rolniczych, weterynaryjne, instalacyjne co, wod.-kanaliz., kamieniarskie, pielęgniarskie, roboty ziemne i transport ciężarowy, itd.).

Na terenie gminy występują dwa rejony udokumentowanych złóż surowców mineralnych - żwiru (złoże Linia i złoże Zakrzewo). Na złożu w Lini funkcjonuje zakład eksploatacji uszlachetnionego kruszywa żwirowego. Zatrudnia ponad 100 osób. Część pracowników z gminy Linia, a część z Luzina, ponieważ firma ta ma swoją siedzibę w sąsiedniej gminie – Luzino. Na terenie wsi Niepoczołowice również funkcjonuje zakład produkcji i eksploatacji kruszywa, oferujący kruszywa budowlane, roboty ziemne i transport ciężarowy.

Pomimo znacznych walorów przyrodniczych i krajobrazowych turystyka jest słabo rozwinięta. Myśli się o agroturystyce. Akweny czystych wód jezior i rzeki Łeby zachęcają do sportów wędkarskich oraz organizowania spływów i uprawiania sportów wodnych.

Struktura ludności w gminie Linia jest podobna jak w sąsiednich gminach. Ubywa ludzi młodych, którzy poszukują pracy w miastach, przybywa ludzi starszych w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny w gminie uległ zmniejszeniu lecz nadal jest wysoki i wynosi +9,9 na 1000 mieszkańców na koniec 2016 roku.

Gminę Linia zamieszkuje **6213** osób (stan na 31.12.2016 r.)[1]z czego 50 % stanowią kobiety i 50 % mężczyźni. W latach 2002 – 2016 liczba mieszkańców wzrosła o 12,2 %. Sredni wiek mieszkańców wynosi 34,4 lat i jest znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Linia w 2015 roku zawarli w 2015 roku 37 małżeństw, co odpowiada 6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa i znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 2,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

29,3 % mieszkańców jest stanu wolnego, 58,8 % żyje w małżeństwie, 4,0% jest po rozwodzie a 7,2 % to wdowy i wdowcy.

Średnio na jedną osobę przypada powierzchnia administracyjna 2 ha, co świadczy o średnim zaludnieniu terenu gminy Linia. Na przestrzeni lat 2010 – 2015 w gminie Linia obserwuje się niewielki, ale stały wzrost liczby mieszkańców.

Strukturę ludności oraz liczbę z podziałem na płeć oraz wiek obrazują TABELA 3 i WYKRES 3.

[1] Dane uzyskane z Urzędu Gminy Linia ze stanowiska ds. ewidencji ludności.

TABELA 3

Liczba mieszkańców i struktura ludności Gminy Linia w latach 2010 – 2015

Lp.	Wyszczególnienie	Lata					
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	**Liczba mieszkańców**	**6023**	**6025**	**6079**	**6125**	**6177**	**6197**
2.	**Wg wieku**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
2.1	przedprodukcyjnym 0-18 lat	1791	1756	1748	1735	1741	1731
2.2	produkcyjnym 19 - 65 lat	3610	3644	3670	3695	3713	3731
3.3	poprodukcyjnym pow. 65 lat	622	625	661	695	723	735
3.	**W tym wg płci:**	X	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
2.1	mężczyźni	3035	3032	3061	3079	3079	3087
2.2	kobiety	2988	2993	3018	3046	3098	3110

WYKRES 3

LICZBA LUDNOŚCI NA TERENIE GMINY LINIA W LATACH 2010 - 2015

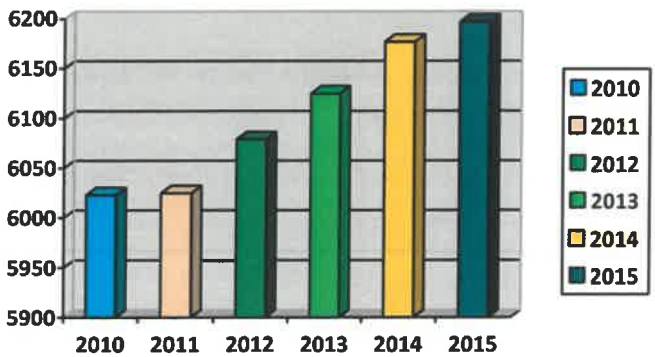

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Linia ze stanowiska ds. ewidencji ludności.

Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Linia wynosi 61,4%, w wieku przedprodukcyjnym 26,2%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 12,5% ogółu mieszkańców.

Świadczy to o tym, że w gminie istnieje zadawalający potencjał ludzki do prowadzenia wszelkiej działalności, zaś wzrost liczby osób w wieku powyżej 65 lat o przedłużającej się średniej wieku życia mieszkańców gminy potwierdza teorię starzenia się społeczeństwa.
Zwiększająca się liczba mieszkańców gminy świadczyć może o braku (lub niewielkiej) migracji ludzi młodych do miast. Zdobywanie wykształcenia średniego lub wyższego przez coraz większą liczbę młodych mieszkańców gminy ma jednak wpływ na zmianę miejsca zamieszkania – z wiejskiego na miejski. Co nie zmienia faktu istnienia silnych więzi rodzinnych wśród mieszkańców gminy i częstych powrotów do miejsca pochodzenia. Trudności w pozyskiwaniu pracy w pobliskich miastach czy w zakładach istniejących na terenie gminy, wpływają często na podejmowanie przez młodych decyzji pozostawania w gospodarstwach rodziców, pomagając im w prowadzeniu gospodarstw rolnych. Jednakże młodzi mieszkańcy coraz częściej podejmują próby prowadzenia działalności gospodarczej we własnym zakresie czy też wyprowadzają się do miast, gdzie pracują i wynajmują mieszkania, czy też zakładają własne rodziny.

Zjawisko to dokładnie obrazuje niżej przedstawiona tabela oraz wykres, które obrazującą dokładne rozmieszczenie ludności na terenie Gminy Linia (stan na 31.12.2015 r.) uwzględnieniem wielkości zaludnienia w poszczególnych miejscowościach gminy Linia.

Liczba osób zamieszkałych na terenie poszczególnych miejscowości gminy Linia w latach 2010 – 2015 przedstawiało się bardzo różnie. Największy przyrost liczby mieszkańców miał miejsce w miejscowości Linia i Niepoczołowice. Natomiast w miejscowościach Kętrzyno, Kobylasz – Potęgowo czy Tłuczewo miał miejsce spadek liczby ludności.

TABELA 4

Nazwa sołectwa	Liczba ludności w latach					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kętrzyno	308	303	299	296	296	300
Kobylasz - Potęgowo	190	192	192	193	186	184
Lewinko	105	107	108	111	114	118
Lewino	204	206	214	216	216	216
Linia	1795	1806	1825	1828	1847	1853

Miłoszewo	473	480	484	485	487	482
Niepoczołowice	676	677	695	707	730	750
Osiek	148	150	148	150	153	157
Pobłocie	431	425	430	436	441	446
Smażyno	237	235	234	233	233	231
Strzepcz	908	896	906	928	926	918
Tłuczewo	231	227	221	220	219	215
Zakrzewo	317	321	323	322	329	327
Razem	6023	6025	6079	6125	6177	6197

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy *– stanowisko pracy ds. ewidencji ludności.*

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Linia 451 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 70 przyjeżdża do pracy spoza gminy (stan na koniec 2015 roku wg danych GUS). Tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -381.

Nie oznacza to, że w gminie nie istnieje problem bezrobocia.

Bezrobocie rejestrowane bywa definiowane w różny sposób. Najczęściej definiuje się stopę bezrobocia rejestrowanego jako stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie (zasobu siły roboczej danej populacji).Taka stopa bezrobocia w gminie linia na koniec roku 2015 wyniosła 11,2%.

W latach 2009 – 2013 w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini realizował projekt systemowy pod nazwą „Aktywizacja bezrobotnych kobiet w gminie Linia", realizując cele zawarte w projekcie zmierzające do aktywizacji bezrobotnych kobiet.

Gminę Linia obsługuje powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie, oferując szereg programów samo zatrudnienia i tworzenie nowych miejsc pracy; również oferując różne szkolenia dostosowane do potrzeb rynku i osób bezrobotnych. PUP współpracuje z GOPS i w ramach tej współpracy od kilku lat zatrudnia bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych. Najczęściej osoby zatrudniane są do wykonywania usług opiekuńczych podstawowych oraz

do prac porządkowych. Corocznie na terenie gminy Linia młodzi absolwenci jak również osoby starsze korzystają ze stażów pracy połączonych z późniejszym zatrudnieniem osób bezrobotnych.

Infrastruktura techniczna i społeczna w gminie Linia ciągle się rozwija. Do największych osiągnięć inwestycyjnych należy wybudowanie szkoły w Strzepczu wraz z salą gimnastyczną, budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną w Lini, Tłuczewie i w Strzepczu, rozbudowa Gminnego Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji, budowa sieci wodociągowych, budowa dróg, remont schodów w Potęgowie, rozbudowa oświetlenia ulicznego, dofinansowanie wykonania drogi powiatowej Niepoczołowice – Kamienica Królewska, budowa sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy, termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Lini wraz z budynkiem biblioteki oraz budynku Stadionu Gminnego (łącznie z wymianą dachu i ociepleniem), budowa hali sportowej i rozbudowa Zespołu Szkół w Lini, remont budynku przedszkola i wybudowanie żłobka w Lini, termomodernizacji i rozbudowa budynku Urzędu Gminy w Lini.

W przyszłości zgodnie z przyjętą strategią rozwoju gminy przewiduje się, że gmina będzie zmierzała do osiągnięcia trwałego, akceptowanego społecznie i bezpiecznego ekorozwoju przy pełnym wykorzystaniu zasobów przyrodniczych, ludzkich i walorów krajobrazowych. Uznać należy, ze gmina Linia będzie posiadała charakter coraz mniej rolniczy, a coraz bardziej turystyczny, usługowy i rzemieślniczy. W celu rozwoju funkcji turystycznych, usługowych i produkcyjnych wykorzystane zostaną wszystkie posiadane walory przyrodnicze, krajobrazowe, czyste środowisko oraz zasoby gminy aby stworzyć klimat dla podejmowania działalności gospodarczej, przedsiębiorczości oraz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

W zakresie mieszkalnictwa głównym zasobem gminy są zabudowania stanowiące własność prywatną (domy jednorodzinne). Z zasobów komunalnych pozostało jedynie kilka mieszkań o niskim standardzie wymagające znacznych nakładów finansowych na remonty, dlatego w ostatnich latach w przetargach sprzedano znaczna ich część z uwagi na brak środków finansowych na ich utrzymanie.

Zabudowa mieszkaniowa (prywatna) koncentruje się głównie w Lini i Strzepczu a także w pobliżu jezior czyli na terenach rekreacyjnych, chociaż istnieją ograniczenia w zakresie zabudowy wynikające z ochrony archeologicznej i konserwatorskiej.

Zasilanie w ciepło odbywa się głównie z indywidualnych źródeł – pieców opalanych drewnem, węglem i miałem ; stosuje się ogrzewanie etażowe oraz istnieją lokalne małe kotłownie opalane węglem i olejem. Obecnie gmina Linia poprzez korzystanie z funduszy unijnych daje mieszkańcom możliwość korzystania z ogrzewania mieszkań poprzez

zainstalowanie pomp ciepła po otrzymaniu dofinansowania ze środków unijnych. Ponadto realizowane są programy unijne umożliwiające mieszkańcom w uzyskaniu dofinansowania na zainstalowanie paneli fotowoltaicznych.

Na terenie Gminy Linia nie ma gazu przewodowego. Mieszkańcy zaopatrują się w gaz butlowy propan – butan.

Przez gminę Linia nie przebiega żadna droga krajowa. Podstawowy układ tworzy 46,5 km dróg powiatowych, głównie V klasy technicznej. Główną drogą jest droga Zakrzewo – Strzepcz – Wejherowo. Część z nich to drogi gruntowe. Układ uzupełniający dróg tworzy 67,1 km dróg gminnych. Coraz więcej dróg gminnych posiada nawierzchnię asfaltową, drogi gruntowe są utwardzane i na bieżąco naprawiane.

Korzystnie przedstawia się stan dostępu gminy Linia do sieci internet. W 2016 roku gmina Linia przystąpiła do programu- ułożono światłowód na terenie gminy Linia. Dzięki temu wszyscy zainteresowani mieszkańcy gminy Linia uzyskali dostęp do sieci internet. Ponadto gmina realizowała projekty unijne „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu", dzięki czemu mieszkańcy gminy Linia znajdujące się w trudnej sytuacji, w tym również osoby niepełnosprawne, a także szkoły otrzymali komputery oraz bezpłatny dostęp do internetu).

W gminie funkcjonuje 5 szkół podstawowych oraz dwa zespoły szkół z gimnazjum w Lini i w Strzepczu (obecnie już szkoły podstawowe). Wielkość bazy jest wystarczająca, we wszystkich szkołach co roku i wykonuje się bieżące remonty. Obecnie zabezpieczone są potrzeby również w zakresie przedszkoli. Przy wszystkich szkołach na terenie gminy znajdują się oddziały przedszkolne, natomiast w Lini funkcjonuje również oddzielne przedszkole.

Ponadto w ubiegłym roku wybudowano i oddano do użytku żłobek w miejscowości Linia na 40 miejsc.

Na terenie gminy funkcjonują dwa ośrodki zdrowia, które na dzień dzisiejszy zabezpieczają potrzeby mieszkańców. Ośrodek zdrowia w Strzepczu został wyremontowany natomiast w Lini został wybudowany nowy i funkcjonuje już od kilku lat.

W Lini funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Skromne środki finansowe zaspakajają potrzeby mieszkańców gminy.

W gminie funkcjonują Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Lini oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Lini z filią w Strzepczu. GOKSiR dysponuje stadionem sportowym wraz z zapleczem. Jest też baza sportowa szkół. GOKSiR organizuje konkursy plastyczne, recytatorskie, wystawy sztuki ludowej, festyny, imprezy dla dzieci, młodzieży i dorosłych, turnieje sportowe, rajdy rowerowe, wycieczki krajoznawcze.

Bezpieczeństwo obywateli zapewnia Komisariat Policji w Szemudzie , placówka w Strzepczu, obsługiwana przez dzielnicowego.

Gmina Linia jest członkiem Związku Gmin Pomorskich, Stowarzyszenia LGD „Kaszubska Droga", Stowarzyszenia Grupa Rozwoju Lokalnego „Pradolina Łeby", Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk Gdynia Sopot.

Na terenie gminy Linia na rzecz mieszkańców działają następujące organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Miłośników Lewinka i Ziemi Kaszubskiej, Stowarzyszenie Utrzymania Ujęcia i Wodociągu „Kętrzynianka" w Kętrzynie, Kółko Rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich, Gminne Stowarzyszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Lini, Stowarzyszenie Wspierające Inicjatywy Społeczne „JEDNOTA", Stowarzyszenie „Ochotnicza Straż Pożarna w Lini", Stowarzyszenie „Ochotnicza Straż Pożarna w Strzepczu", Stowarzyszenie „Ochotnicza Straż Pożarna w Lewinie, Stowarzyszenie „Bądźmy Razem", Stowarzyszenie „Kaszëbskô Rodzëzna", Stowarzyszenie "Akademia Głodnica" oraz Koło pszczelarzy.

Główne problemy gminy Linia to:

1. Zagrożone środowisko, brak sieci kanalizacyjnej we wszystkich wsiach oprócz Lini,Tłuczewa i Strzepcza, brak wysypiska śmieci, zanieczyszczone lasy.
2. Zbyt mała liczba drobnych przedsiębiorstw, niedoinwestowane rolnictwo, brak przetwórstwa rolniczego i punktów skupu,
3. Konieczność remontów i modernizacji części sieci energetycznej,
4. Potrzeba zatrudnienia lekarzy – specjalistów w ośrodkach zdrowia
5. Niewykorzystana baza sportowa, brak infrastruktury turystycznej (agroturyzm).
6. Zły stan dróg powiatowych.
7. Brak poczucia bezpieczeństwa mieszkańców - zbyt mała obsada Komisariatu Policji i brak łączności całodobowej.
8. Słabe zainteresowanie mieszkańców i ludzi z zewnątrz inwestowaniem w gminie.
9. Niewystarczająca promocja Gminy i jej walorów turystyczno – krajobrazowych.
10. Powstawanie obszarów niedorozwoju społecznego oraz powstawanie ukrytego bezrobocia wśród ludności gminy.

2.2. Analiza SWOT

W celu określenia silnych stron (atutów) oraz słabości Gminy Linia należy wziąć po uwagę obecny potencjał w przekroju następujących elementów:

1) Mieszkańcy gminy, zasoby siły roboczej, zasoby intelektualne.
2) Zagospodarowanie przestrzenne, wolne tereny pod inwestycje.
3) Rolnictwo.
4) Przemysł.

5) Handel i usługi, w tym turystyka.
6) Infrastruktura techniczna – energia elektryczna, woda, kanalizacja, gaz.
7) Komunikacja – drogi, kolej, itp.
8) Bezpieczeństwo ludzi i mienia.
9) Szkolnictwo, opieka zdrowotna i społeczna.
10) Samorząd terytorialny – skuteczność działania.

Wyniki oceny potencjału gminy przedstawiają się następująco:

TABELA 5

Ocena potencjału gminy – silne i słabe strony Gminy Linia

Lp	Czynnik	Charakterystyka stanu	
		Atut	Słabość
1	2	3	4
1.	Mieszkańcy gminy, zasoby siły roboczej, zasoby intelektualne	• Wolni ludzie do pracy – zwłaszcza kobiety • Pracowitość ludzi • Jedność etniczna • Rosnąca liczba studiujących oraz z wyższym wykształceniem • Poprawa warunków materialnych rodzin wychowujących dzieci	• Słabe angażowanie się w życie gminy • Niekorzystne warunki materialne ludzi starszych • Migracja do miast ludzi młodych
2.	Zagospodarowanie przestrzenne, wolne tereny pod inwestycje	• Wolne tereny pod inwestycje (drobna wytwórczość, mieszkalnictwo, turystyka, produkcja - miejscowe kopaliny) • Ciekawe ukształtowanie topograficzne, Kaszubski Park Krajobrazowy, dolina Łeby • Czyste jeziora, dużo lasów, bogate runo, fauna i flora	• Brak uzbrojenia nowych terenów • Brak infrastruktury turystycznej • Poligon wojskowy • Brak gruntów gminnych – dużo gruntów prywatnych • Niewykorzystane walory środowiska naturalnego
3.	Rolnictwo	• Przewaga rolnictwa indywidualnego • Dużo ziemi do uprawy • Mało chemii • Różnorodność hodowli i upraw (pstrągowate, sady) • Dobra baza maszynowa • Rozwój agroturystyki	• Brak polityki rozwoju rolnictwa • Ziemia o niskich klasach • Zła obsługa techniczna • Brak integracji producentów • Nieopłacalność produkcji • Brak rynków zbytu
4.	Przemysł	• Brak dużego przemysłu	• Słabo rozwinięta drobna wytwórczość i rzemiosło
5.	Handel i usługi	• W miarę rozwinięta sieć	• Brak sklepów branżowych

		spożywcza • Istnieje baza turystyczna • Bardzo dobrze rozwinięty handel – dużo sklepów spożywczych i przemysłowych • Dobrze rozwinięte usługi w zakresie stolarstwa	(meble, elektryczne ...) • Niedoinwestowana baza turystyczna • Duża odległość od giełd towarowych • Słabo rozwinięty handel artykułami rolniczymi
6.	Infrastruktura techniczna – en. elektryczna, woda, kanalizacja, gaz	• Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna • Czysta woda pitna z ujęć głębinowych	• Brak sieci kanalizacyjnej we wszystkich misjscowościsch oprócz Lini i Strzepcza i Tłuczewa • Przestarzała i niewydolna sieć energetyczna (np. Lewino i Smażyno) • Brak gazu przewodowego
7.	Komunikacja – drogi, kolej, telefony,internet, itp.	• Dobry stan telefonizacji, w tym komórkowej, • Powszechny dostęp do internetu • Dobra komunikacja autobusowa • Dobrze rozwinięta sieć dróg	• słaby stan techniczny dróg • Likwidacja linii kolejowej Lębork - Kartuzy
8.	Bezpieczeństwo ludzi i mienia	• Gmina spokojna, relatywnie mała przestępczość • Relatywnie niska przestępczość	• Zbyt mała obsada komisariatu policji, słaba operatywność i słabe wyposażenie techniczne • Niski stan bezpieczeństwa mieszkańców i mienia (zwłaszcza nocą)
9.	Szkolnictwo, opieka zdrowotna i społeczna	• Dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych • Bardzo dobra kadra pedagogiczna szkół podstawowych • Dobra sieć ośrodków zdrowia - dwa ośrodki • Brak ludzi bezdomnych • Opieka nad chorym w domu	• Słabe warunki sanitarne szkół • Brak specjalistów w Ośrodku Zdrowia w Lini i w Strzepczu • Dużo korzystających z pomocy społecznej (bezpłatne dożywianie dzieci w szkołach)
10.	Samorząd terytorialny – skuteczność działania	• Dobra działalność - w granicach posiadanych środków i możliwości, • Korzystanie z wszelkiego rodzaju programów w celu uzyskania dofinansowania ze środków unijnych na różnego rodzaju inwestycje w gminie	• Brak wydajnych źródeł dochodów własnych • Brak propagowania gminy w regionie i dalej • Małe zaangażowanie mieszkańców w sprawy gminy

Szanse i zagrożenia rozwoju gminy

W celu określenia szans i zagrożeń rozwoju gminy Linia przedstawia się w przekroju następujących elementów:

1) Położenie geograficzne gminy w stosunku do gmin okolicznych.
2) Środowisko naturalne.
3) Procesy demograficzne.
4) Koniunktura gospodarcza w otoczeniu gminy.
5) Atrakcyjność inwestycyjna – potencjalni inwestorzy.
6) Instytucje finansowe – rynek kapitałowy, środki pomocowe.
7) Kontakty międzyregionalne i międzynarodowe.
8) Budżet gminy – dotacje z budżetu centralnego, gospodarowanie środkami gminy.

Wyniki oceny szans rozwojowych i zagrożeń dla rozwoju gminy przez poszczególne zespoły robocze przedstawiono poniżej.

TABELA 6

Ocena szans i zagrożeń rozwojowych Gminy Linia

Lp.	Czynnik	Przewidywane zmiany	
		Szanse	Zagrożenia
1	*2*	*3*	*4*
1.	Położenie geograficzne gminy w stosunku do gmin okolicznych	• Bliskość Trójmiasta w aspekcie turystyki - 40km • Centralne położenie gminy w województwie pomorskim. • Centrum Pojezierza Kaszubskiego, dolina rzeki Łeby.	• Konkurencja Chmielna – prężna turystyka • Konkurencja turystyczna Sierakowic
2.	Środowisko naturalne	• Ciekawe ukształtowanie terenu – lasy, jeziora, pradolina rzeki Łeby • Czyste powietrze, wody i lasy, duże walory przyrodnicze i krajobrazowe,	• Dzikie wysypiska śmieci • Zagrożenie przemysłem z okolicznych aglomeracji.
3.	Procesy demograficzne	• Osiedlanie się ludności z terenu Polski, budownictwo jednorodzinne ludzi z zewnątrz	• Migracja wykształconej młodzieży do miast • Starzenie się ludności
4.	Koniunktura gospodarcza w otoczeniu gminy	• Rozwój firmy „Kruszywo" dającej zatrudnienie dla miejscowych • Turystyka wiejska i agro-turystyka – zatrudnienie w	• Przechwytywanie turystów przez gminy ościenne • Rozwój gospodarczy gmin sąsiednich –

		gastronomii • Szansa rozwoju rzemiosła – kontakt z Sierakowicami. • Uczestnictwo w promocji w ramach Kaszub.	Sierakowice, Luzino • Zniszczenie dróg przez ciężki transport firmy „Kruszywo" • Zagrożenia dewastacją środowiska naturalnego • Słabnąca koniunktura w województwie.
5.	Atrakcyjność inwestycyjna – potencjalni inwestorzy	• Współpraca turystyczna i ekologiczna z gminami nad rzeką Łebą • Tania siła robocza • Rozwój gastronomii, hotelarstwa, usług budowlanych • Inwestorzy miejscowi • Duża atrakcyjność inwestycyjna województwa, a przez to i gminy. • Atrakcyjność inwestycji w turystyce (pensjonaty z małą gastronomią) oraz zakłady ekologiczne	• Oddalenie od szlaków komunikacyjnych • Inwestycje lokowane poza gminą • Konkurencja – niszcząca miejscowych inwestorów poprzez ceny lub ulgi podatkowe. • Dobra infrastruktura innych gmin przyciągająca inwestorów.
6.	Instytucje finansowe – rynek kapitałowy, środki pomocowe	• Łączenie się gmin dla pozyskiwania środków pomocowych • Jw. dla pozyskiwania kredytów na działalność proekologiczną • Korzystanie z funduszu ISPA na budowę wodociągów • EKO-fundusz na ogrzewanie szkół • Fundusz ARMR • Kredyty preferencyjne na tworzenie nowych miejsc pracy • Przystępowanie do konkursów w celu pozyskania środków na inwestycje	• Małe dochody własne, małe możliwości spłaty kredytów, • Podjęcie ryzyka związanego z koniecznością spłaty kredytu. • Niestabilność i niejasność przepisów prawa.
7.	Kontakty międzyregionalne i międzynarodowe	• Podjęcie kontaktów z zagraniczną gminą lub kantonem z UE • Stowarzyszenie turystyczne „Kaszuby" • Kontakty z sąsiednimi gminami lub przystąpienie do związku gmin • Współpraca z państwami w regionie Morza Bałtyckiego.	• Brak znajomości języków obcych.
8.	Budżet gminy – dotacje z	• Dotacje na zalesienie gruntów rolnych	• Uzależnienie budżetu gminy od dotacji

	budżetu centralnego, gospodarowanie środkami gminy	• Podatek od nieruchomości z działek rekreacyjnych. • Subwencje na oświatę z budżetu centralnego . • Dotacje na oczyszczalnie i kanalizację • Zwiększenie środków na służbę zdrowia. • Środki na pomoc społeczną z województwa.	centralnej • Utrzymanie subwencji oświatowej na tym samym niskim poziomie • Zmniejszenie dotacji – wzrost zadań.

SYNTEZA WYNIKÓW ANALIZY SWOT

TABELA 7

Syntetyczne zestawienie wyników analizy SWOT

SILNE STRONY	**SŁABE STRONY**
1. Kaszubski park Krajobrazowy, Dolina Rzeki Łeby. 2. Czyste środowisko naturalne – powietrze, woda, walory przyrodnicze i krajobrazowe. 3. Korzystne warunki dla rozwoju turystyki i wypoczynku. 4. Dobra sieć telekomunikacyjna i dostęp do internetu. 5. Wolne tereny inwestycyjne. 6. Duże zasoby tanich rąk do pracy.	1. Zły stan rolnictwa i brak perspektyw rozwoju. 2. Niewykorzystana, niedoinwestowana baza turystyczna. 3. Brak lekarzy specjalistów.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
1. Bliskość Trójmiasta, centralne położenie w województwie pomorskim 2. Rosnące zapotrzebowanie na turystykę, wypoczynek i rekreację w warunkach nieskażonej przyrody, ciszy i spokoju. 3. Współpraca turystyczna z gminami leżącymi nad rzekę Łebą. 4. Możliwość uzyskania dotacji na zalesienie gruntów. 5. Wspólne ubieganie się z sąsiadującymi gminami o środki pomocowe (dolina rzeki Łeby).	1. Wzrost obciążenia środowiska naturalnego poprzez wzrost turystyki. 2. Konkurencja sąsiednich gmin w sferze przyciągania turystów i inwestorów. 3. Małe dochody własne budżetu gminy. 4. Zbyt małe dotacje i subwencje dla gminy z budżetu centralnego.

Przy omawianiu silnych stron gminy zwrócić należy uwagę na potencjał zasobów ludzkich.

Silne strony w zasobach ludzkich:

- poprawia się struktura wykształcenia ,szczególnie ludzi młodych,
- wyrównują się szanse edukacyjne młodzieży,
- jest coraz więcej studentów,
- dorośli podnoszą kwalifikacje,
- posiadamy wykształconą kadrę nauczycieli,
- aktywnie działa ośrodek doradztwa rolniczego,
- część mieszkańców pracuje za granicą i inwestuje w naszej gminie.

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE

Prawidłowy rozwój państwa uwarunkowany jest rozwojem społeczeństwa obywatelskiego. Największym zagrożeniem dla jego rozwoju jest zjawisko wykluczenia społecznego. Przejście z obojętnością obok narastającego problemu wykluczenia społecznego pozbawia współczesne społeczeństwo przyszłości. Wszelkie działania na rzecz poprawy sytuacji społecznej i ekonomicznej bez rozwiązania problemu marginalizacji nie będą skuteczne.

3.1. Opieka nad rodziną i dziećmi

Wiele problemów domaga się rozwiązań w skali makro, na poziomie polityki społecznej państwa. Wiele jest jednak i takich, którymi można i należy zajmować się na najniższym szczeblu.

Znaczący wpływ na warunki życia i sposób funkcjonowania rodziny ma wysokość dochodów, niewydolność opiekuńczo wychowawcza, istniejące patologie (zwłaszcza alkoholizm), konflikty z prawem oraz przemoc w rodzinie. Rodzina dysfunkcyjna nie spełnia podstawowych zadań, które przynależą do jej istoty: nie zapewnia odpowiedniego klimatu emocjonalnego, nie zaspokaja potrzeb materialnych i duchowych, nie daje zaplecza dla zaspokojenia potrzeb psychicznych czy choćby warunków realizacji podstawowego obowiązku szkolnego.

Poniższe zestawienie obrazuje liczbę rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, które wykazują bezradność opiekuńczo-wychowawczą:

Tabela 8

Liczba rodzin, którym przyznano pomoc społeczną wg dysfunkcji

Lata	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Liczba rodzin Ogółem w tym z tytułu:	**504**	**486**	**495**	**541**	**503**	**491**	**362**
Ubóstwa	**371**	**352**	**352**	**360**	**427**	**412**	**362**
Sieroctwa	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**1**

Bezdomności	1	1	0	1	0	5	7
Potrzeby ochrony macierzyństwa	92	87	90	84	107	119	123
W tym: wielodzietności	92	86	89	84	106	119	123
Bezrobocia	109	99	99	98	117	103	79
Niepełnosprawności	235	151	147	145	171	189	168
Długotrwałej ciężkiej choroby	162	163	151	101	190	203	178
Bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w tym:	66	90	82	47	91	74	50
Rodz.niepełne	48	38	34	20	39	36	25
Rodz. wielodzietne	40	52	48	28	51	37	22
Przemocy w rodzinie	0	2	3	5	2	3	11
Alkoholizmu	23	10	11	14	12	12	11
Narkomanii	0	1	0	0	0	2	0
Trudności po wyjściu z zakładu karnego	0	0	2	1	1	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS

Wiele uwagi wymagają dzieci z tych rodzin. Konieczne jest uruchomienie świetlic socjoterapeutycznych. W celu poprawy sytuacji należy tworzyć świetlice, wykorzystując istniejącą już bazę lokalową szkół i świetlic wiejskich.

Wsparciem dla tych placówek mogą być wolontariusze. Korzyścią płynącą z tej formy zatrudnienia dla wolontariuszy jest zdobycie doświadczenia zawodowego i aktywny udział w życiu społecznym.

W wielu rodzinach występuje zjawisko przemocy wobec dziecka i innych członków rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania związane z umieszczeniem dzieci w placówkach i rodzinach zastępczych , co wiąże się corocznie ze wzrostem kosztów na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych. Wraz ze wzrostem świadomości społecznej na temat tego zjawiska, wzrasta zapotrzebowanie na profesjonalną pomoc ofiarom.

Tylko rozwiązania systemowe i kompleksowe dają szansę na wyjście z kręgu niemocy, w jakim żyją ofiary (od pełnego poradnictwa specjalistycznego, terapię aż do pełnego

usamodzielnienia). Z uwagi na brak mieszkań chronionych proces usamodzielniania nadmiernie się przedłuża.

Kolejnym problemem wymagającym szybkiego rozwiązania jest zapewnienie opieki dzieciom całkowicie jej pozbawionym. Dotychczasowy system opieki instytucjonalnej (placówki opiekuńczo –wychowawcze) nie sprawdza się. Pełnoletni wychowankowie nie radzą sobie w dorosłym życiu, obce są im wzorce dobrze funkcjonującej rodziny. Opuszczając placówkę posiadają słabo rozwinięte poczucie odpowiedzialności, samodyscypliny, nie posiadają umiejętności prawidłowego prowadzenia własnego gospodarstwa domowego.

Wsparcie rodzin i dzieci to kolejne zadanie, które będzie realizowane w gminie Linia.

3.2.Ubóstwo.

Granica ubóstwa na poziomie minimum egzystencji[2] oznacza, że osoby znajdujące się w jej zasięgu nie są w stanie zaspokoić nawet podstawowych potrzeb, a ich integracja społeczna jest szczególnie utrudniona. Należy tu podkreślić, że w tej grupie jest silna zależność pomiędzy ubóstwem dochodowym , a innego typu dysfunkcjami w takich obszarach jak np. sytuacja mieszkaniowa, dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji czy kultury. Jest tak ze względu na daleko posuniętą komercjalizację wielu elementów usług społecznych w Polsce. Ponadto kumulacja trudności jest szczególnie dotkliwa, gdy dotyka całych zbiorowości z określonego obszaru. W gminie Linia na ubóstwo gospodarstw domowych złożyły się takie czynniki jak:

1. Rolniczy charakter gminy – niskie klasy bonitacyjne gleb (tabela 1).

Przeważają klasy VI i VIz, zaś klasa IIIb stanowi zaledwie 0,1 % ogólnej powierzchni użytków rolnych, a klasa IV - 4,6 %. Świadczy to o dochodach gminy z tytułu podatku rolnego, którego wysokość jest uzależniona od wyższej klasy gleb, a także o zamożności rolników z uwagi na niższe dochody z gospodarstw rolnych.

2. Położenie gminy – pod względem inwestycyjnym nie jest atrakcyjne, z uwagi na oddalenie od większych miast. Przez gminę nie przechodzą ważniejsze szlaki komunikacyjne (transportowe).

[2] Poziom minimum egzystencji – szacowany jest na podstawie stałego koszyka, który zapewnia zaspokojenie wyłącznie najniezbędniejszych potrzeb: skromne wyżywienie, utrzymanie bardzo małego mieszkania, uzupełnienie najbardziej podstawowych artykułów gospodarstwa domowego i bielizny osobistej, leki oraz potrzeby związane z wykonywaniem obowiązku szkolnego. Ponieważ tak określone minimum egzystencji uwzględnia jedynie te potrzeby, których zaspokojenie **nie może** być odłożone w czasie a konsumpcja niższa od poziomu wyznaczonego tą granicą prowadzi do biologicznego wyniszczenia, poziom minimum egzystencji przyjęto za granicę ubóstwa skrajnego.

3. Likwidacja transportu kolejowego, który umożliwiał przede wszystkim dojazd do pracy w Lęborku, Kartuzach czy Sierakowicach.

4. Bezrobocie.

5. Poziom wykształcenia głowy rodziny. Brak wykształcenia i kwalifikacji zawodowych utrudnia znalezienie dobrej oferty pracy. Różnica wykształcenia między wsią, a miastem jest dość istotna i potwierdza znane tendencje wzrostu udziału lepiej wykształconych mieszkańców miast w stosunku do ogółu mieszkańców. Wykształcenie ma wpływ na styl życia całych rodzin. Niestety przekroczenie progu ubóstwa w celu umożliwienia dzieciom nauki w mieście (pokrycie kosztów dojazdów, podręczników i przyborów szkolnych, opłat) okazuje się niemożliwe. Jednakże z roku na rok dzięki możliwości uzyskania stypendium coraz więcej młodzieży podejmuje naukę na studiach wyższych. W ostatnich trzech latach sytuacja materialna rodzin z dziećmi zmieniła się diametralnie, co spowodowało wzrost liczby młodzieży podejmującej naukę na uczelniach wyższych.

   2077 mieszkańców gminy Linia jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata), (w tym: 1038 kobiet i 1039 mężczyzn).

   Poziom wykształcenia w Gminie Linia obrazuje poniższa tabela oraz wykres.

TABELA 9

LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

GRUPY WIEKU	OGÓŁEM	W tym o poziomie wykształcenia								
		Wyższym	Policealnym	Średnim			Zasadniczym zawodowym	Podstawowym ukończonym	Gimnazjalnym	Podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia szkolnego
				Razem	Zawodowym	Ogólnokształcącym				
OGÓŁEM	**3948**	**612**	**99**	**1117**	**616**	**501**	**1053**	**789**	**236**	**42**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych spisu powszechnego 2011r.

WYKRES 4

Poziom wykształcenia w gminie Linia na podstawie spisu powszechnego 2011 (dane GUS)

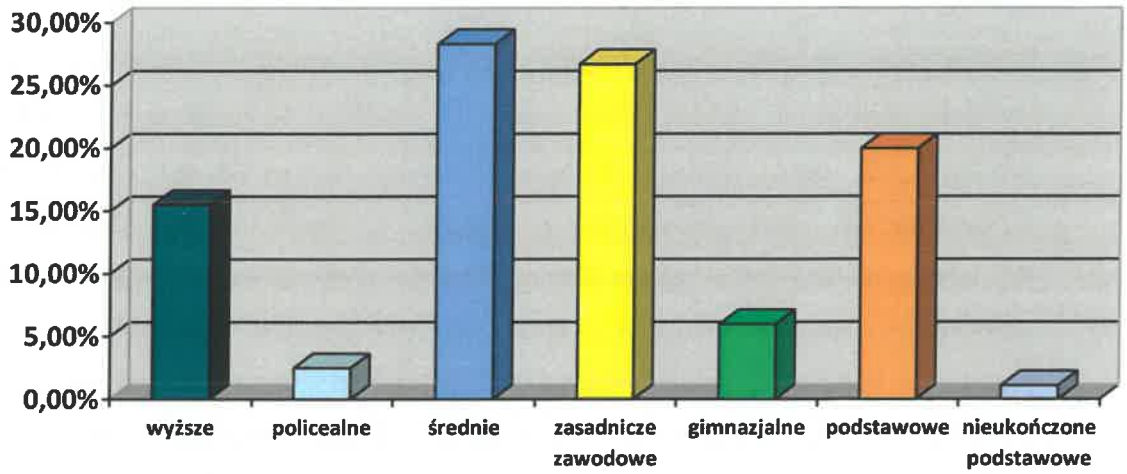

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 15,5 % ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,5 % policealne, 12,7 % średnie ogólnokształcące a 15,6% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 26,7 % mieszkańców gminy Linia, gimnazjalnym 6 %, natomiast 20% podstawowym ukończonym. 1,1% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa pomorskiego mieszkańcy gminy Linia mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Linia największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (22,1%) oraz zasadnicze zawodowe (20,2%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (33,3%) oraz podstawowe ukończone (17,8%).

17,4% mieszkańców gminy Linia w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat – wychowanie przedszkolne.

Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 545 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego.

Pomimo poprawy warunków materialno – bytowych rodzin nadal wiele z nich zagrożonych jest wykluczeniem społecznym.

Przyczyny i skutki marginalizacji i wykluczenia społecznego rodzin dysfunkcyjnych.

Przyczyny:

- ✓ rozluźnienie więzi sąsiedzkich,
- ✓ brak perspektyw życiowych,
- ✓ niskie dochody,

- ✓ brak wsparcia ze strony środowiska,
- ✓ oderwanie od rodziny,
- ✓ brak umiejętności radzenia sobie w kryzysie,
- ✓ niska świadomość zagrożeń,
- ✓ choroby psychiczne,
- ✓ niewydolność opiekuńczo wychowawcza,
- ✓ patologiczne zachowania,
- ✓ dewaluacja wzorców wartości moralnych.

Skutki :

- ✓ postawa roszczeniowa,
- ✓ zaburzenia emocjonalne członków rodziny,
- ✓ powielanie wzorców przez młodsze pokolenie,
- ✓ pogorszenie stanu zdrowia członków rodziny,
- ✓ zaniedbania higieniczne,
- ✓ konflikty z prawem,
- ✓ przerzucanie odpowiedzialności,
- ✓ zaniedbania zdrowotne,
- ✓ rozpad rodziny,
- ✓ brak postaw pro społecznych,
- ✓ brak autorytetów,
- ✓ poczucie niższej wartości,
- ✓ niski poziom wykształcenia dzieci,
- ✓ problemy szkolne dzieci,
- ✓ lekceważenie potrzeb edukacyjnych,
- ✓ zaniedbania prawidłowego rozwoju dzieci,
- ✓ przedmiotowe traktowanie dzieci,
- ✓ nieprawidłowe relacje między członkami rodziny,
- ✓ degradacja wartości rodziny,
- ✓ egoizm,
- ✓ zanik wartości moralnych.

Na ubóstwo bardziej niż przeciętnie narażeni są członkowie gospodarstw domowych powiązanych z rolnictwem. Pocieszające jest to, że istnieje kadencyjność władz, które przy każdych nowych wyborach przypominają sobie o ubóstwie. Sukcesem jest też przystąpienie do UE i możliwość korzystania z jej funduszy tj. np. dopłaty bezpośrednie dla rolników,

dofinansowanie gospodarstw niskotowarowych, inwestycji w gospodarstwach itd., zaś dla pozostałych rodzin opracowano ustawę o świadczeniach rodzinnych, która weszła w życie z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej czyli 1 maja 2004 roku., gwarantującą świadczenia, których dotąd nie było, albo były przyznawane uznaniowo. Obecnie realizowany jest od 2016 roku program 500+, dzięki któremu uległa wielkiej poprawie sytuacja materialno - bytowa rodzin z dziećmi. Pomimo iż świadczenie wychowawcze 500+ nie wlicza się do dochodów rodziny, ilość rodzin korzystających z pomocy społecznej w ostatnich trzech latach znacznie spadła.

3.3. Bezrobocie

Bezrobocie w ujęciu podmiotowym rozpatrywane jest od strony osób dotkniętych tą klęską i oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy. To określenie zawiera odniesienie do społecznych aspektów bezrobocia i wskazuje, że jest ono również kwestią społeczną.

Skutki ekonomiczne i społeczne bezrobocia (zwłaszcza długotrwałego) to:

- pogorszenie sytuacji materialnej aż do ubóstwa włącznie,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- pogorszenie relacji między członkami rodziny aż do rozkładu rodziny włącznie,
- wzrost zachowań patologicznych (przestępczość, agresja, alkoholizm).

Jednym z najważniejszych czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem jest bezrobocie. W ostatnich latach poprawiła się sytuacja materialna rodzin i zwiększyła się tym samym mobilność osób dojeżdżających do pracy ze względu na możliwość zdobycia prawa jazdy i dostępu do zakupu własnego środka transportu. Dzięki temu zmniejsza się również bezrobocie.

Najistotniejsze przyczyny i skutki marginalizacji i wykluczenia społecznego osób bezrobotnych.

Przyczyny :

- ✓ wysokie koszty pracy,
- ✓ niedostateczna infrastruktura,
- ✓ niedostosowanie rynku pracy do potrzeb technologicznych,
- ✓ alkoholizm,
- ✓ mała zdolność do podjęcia ryzyka związanego z prowadzeniem własnej firmy,
- ✓ niedostosowanie profili kształcenia do potrzeb rynku pracy,

- ✓ niska samoocena,
- ✓ zanik ambicji,
- ✓ brak kwalifikacji zawodowych,
- ✓ niskie nakłady na edukację,
- ✓ kurczenie się rynku pracy,
- ✓ brak systemowych rozwiązań zachęcających do inwestowania,
- ✓ niski poziom wykształcenia,
- ✓ niedostosowanie społeczne.

Skutki :

- ✓ izolacja,
- ✓ negatywne wzorce dla dzieci,
- ✓ konflikty rodzinne,
- ✓ wzrost zachowań patologicznych,
- ✓ brak możliwości zapewnienia dzieciom warunków do rozwoju,
- ✓ osamotnienie,
- ✓ pogorszenie stanu zdrowia,
- ✓ apatia i zniechęcenie,
- ✓ bezdomność,
- ✓ niedożywienie,
- ✓ uzależnienia,
- ✓ bierność,
- ✓ rozpad rodziny,
- ✓ emigracja młodzieży,
- ✓ przemoc w rodzinie,
- ✓ brak dostępu do nowoczesnych technik,
- ✓ wzrastające poczucie krzywdy,
- ✓ pogorszenie sytuacji ekonomicznej,
- ✓ zarobkowa migracja i emigracja osób o wysokich kwalifikacjach,
- ✓ niska samoocena,
- ✓ trudności wychowawcze,
- ✓ zanik ambicji.

Bezrobocie w ujęciu podmiotowym rozpatrywane jest od strony osób dotkniętych tą dysfunkcją i oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy oraz zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji były dochody z pracy.

Tabela 10

BEZROBOTNI W GMINIE LINIA WG PŁCI W LATACH 2010-2015 (W WIEKU POWYŻEJ 18 LAT)

	Liczba bezrobotnych w Gminie Linia w latach 2010-2015						
1.	Liczba bezrobotnych	267	287	300	286	259	195
	w tym: kobiety	149	175	158	168	145	120
	mężczyźni	118	112	142	118	114	75
2.	Stopa bezrobocia %	17%	18%	18%	18%	15%	11%
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
		1	2	3	4	5	6

Źródło : opracowanie własne na podstawie wykazów sporządzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie.

Tabela 11

Wyszczególnienie			2014 rok
Liczba bezrobotnych ogółem			259
Liczba bezrobotnych kobiet 145			145
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki			28
Absolwenci szkół wyższych, którzy nie ukończyli 27 lat			5
Osoby z prawem do zasiłku			23
Bezrobotni według	wieku	18-24	108
		25-34	62
		35-44	38
		45-54	32
		55 i więcej	19
	wykształcenia	wyższe	16
		policealne i śr. zawodowe	61
		średnie ogólnokształcące	36
		zasadnicze zawodowe	73
		gimnazjalne i poniżej	73
	okresu bez pracy	do 3 miesięcy	48
		od 3 – 6 m-cy	42
		od 6 do 12 m-cy	53
		pow.12 m-cy	91
		w tym:	
		12-24 m-cy	39
		pow.24 m-cy	52

Tabela 13: Struktura bezrobocia w Gminie Linia w 2014 roku, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie.

Analiza problemu bezrobocia w Gminie Linia wskazuje, że jego trwałe ograniczenie będzie zależało od wielu czynników, do głównych zaliczyć należy: - poprawę sytuacji gospodarczej w gminie, stworzenie warunków korzystnych dla działalności przedsiębiorstw, - podniesienie kwalifikacji lub przebranżowienie części mieszkańców, - większe zaangażowanie na rzecz wsparcia osób młodych, zwłaszcza bez doświadczenia zawodowego na rynku pracy, - wsparcie instytucjonalne osób wykluczonych z rynku pracy. Kluczową rolę w tym zakresie pełni Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie. Do najistotniejszych działań strategicznych zaliczyć należy między innymi rozwój publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy oraz poprawę dostępności i jakości świadczonych przez nie usług. Usługi te powinny obejmować nie tylko bezpłatne doradztwo i szkolenia w zakresie prowadzenia własnej firmy, ale także instrumenty wsparcia finansowego. Szansą do wykorzystania w tym zakresie są programy dotacyjne 2014-2020, ze szczególnym zaznaczeniem Programu Wiedza, Edukacja, Rozwój w ramach realizacji następujących działań: - wsparcia ludzi młodych, do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i egzaminy, staże, praktyki, subsydiowane zatrudnienie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w zakresie mobilności międzysektorowej i geograficznej, - rozwoju szkolnictwa wyższego, - zwiększenia wykorzystania innowacji społecznych w ramach polityk publicznych, wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej, rozwój współpracy polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi, - przeciwdziałania dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych, wspieranie systemu kształcenia zawodowego, przeddyplomowego i podyplomowego kadr medycznych, poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej. Należy tu zaznaczyć, że w/w statystyki dotyczą tylko osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie. Faktyczny wskaźnik bezrobocia byłby na pewno większy ponieważ nie znamy wielkości tzw. „bezrobocia ukrytego" . Powiatowy Urząd Pracy nie ubezpiecza dwojga małżonków bezrobotnych, proponuje aby współmałżonka zgłosić jako członka rodziny. Współmałżonek ten zatem nie musi się rejestrować jako bezrobotny. Ponadto osoby posiadające gospodarstwo rolne powyżej 2 ha przeliczeniowych także nie mogą się zarejestrować w PUP, chociaż gospodarstwo jest zdewastowane i nie uprawiane ponieważ podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w KRUS.

Są też osoby pracujące w tzw. „szarej strefie" za granicą lub w kraju ubezpieczeni jako członkowie rodzin oraz osoby dotknięte patologią, które niechętnie dostosowują się wymogów wypełniania podstawowych obowiązków.

Trudniejsza na rynku pracy jest sytuacja kobiet, która wynika przede wszystkim z rosnącej konkurencyjności i niedostatecznego dostępu do taniej i dobrej jakości opieki nad dzieckiem. Porównując ilość osób zarejestrowanych w PUP, kobiety znacznie przewyższają statystyki mężczyzn, dłużej poszukują pracy oraz częściej doświadczają bezrobocia długotrwałego co rodzi skutki chociażby w przyszłych emeryturach. Kobiety są znacznie aktywniejsze w poszukiwaniu pracy i legitymują się częściej lepszym wykształceniem.

Wśród osób bezrobotnych znajdują się także osoby niepełnosprawne, których notuje się stały wzrost jednak szanse na ich zatrudnienie są znikome.

Rodziny bezrobotne korzystające z pomocy

Tabela 12

Lata	Ilość rodzin bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej
2010	109
2011	99
2012	99
2013	98
2014	117
2015	103

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Lini

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną a dotkniętych bezrobociem utrzymuje się na stałym poziomie. Część zadań z pomocy społecznej przerzucono na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz świadczeniach wychowawczych, co przyczyniło się do poprawy warunków materialnych rodzin . Jednakże poziom bezrobocia w gminie Linia (tj. liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotni w PUP). Związane jest to również z wyjazdem młodych ludzi do pracy za granicą jak również migracją do miast.

3.4 Niepełnosprawność

System opieki nad osobą niepełnosprawną powinien umożliwić rozpoznanie przyczyn niepełnosprawności, diagnozowanie wszystkich potrzeb, a następnie przeprowadzenie długofalowej i wielopłaszczyznowej terapii zmniejszającej skutki zaistniałej dysfunkcji zdrowotnej.

Najistotniejsze przyczyny i skutki marginalizacji i wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych.

Przyczyny:

- ✓ długotrwała choroba i wiek,
- ✓ duże koszty leczenia,
- ✓ brak bezpłatnego dostępu do poradni specjalistycznych,
- ✓ niska świadomość społeczna o profilaktyce,
- ✓ brak kompleksowej rehabilitacji,
- ✓ wypadki w pracy i komunikacyjne,
- ✓ późna diagnostyka,
- ✓ choroby cywilizacyjne.

Skutki

- ✓ zaburzone funkcjonowanie rodziny,
- ✓ ograniczone możliwości realizacji planów życiowych,
- ✓ ograniczona mobilność,
- ✓ zaniedbania higieniczne,
- ✓ ograniczone możliwości zatrudnienia,
- ✓ poczucie odrzucenia,
- ✓ ograniczone możliwości edukacyjne,
- ✓ poczucie krzywdy,
- ✓ pogorszenie kondycji psychicznej,
- ✓ utrudniona możliwość korzystania z powszechnie dostępnych dóbr,
- ✓ pogorszenie sytuacji finansowej,
- ✓ uzależnienie od innych osób,
- ✓ izolacja.

Do osób niepełnosprawnych należy także zaliczyć środowisko seniorów, którzy najczęściej sami zmagają się ze swoimi problemami. Procesu starzenia się nie można zahamować ale można przygotować się do starości i wypełnić życie satysfakcjonującą aktywnością

społeczną. Należy pamiętać, że aktywność jest najskuteczniejszym czynnikiem hamującym starcze zniedołężnienie i pomaga w samodzielności.

Najistotniejsze przyczyny i skutki marginalizacji i wykluczenia społecznego seniorów.

Przyczyny :

- ✓ wysokie koszty leczenia,
- ✓ zły stan zdrowia,
- ✓ niskie dochody,
- ✓ trudne warunki mieszkaniowe,
- ✓ niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego,
- ✓ utrudnione możliwości samorealizacji,
- ✓ dewaluacja wartości moralnych,
- ✓ degradacja wartości rodziny.

Skutki:

- ✓ pogorszenie kondycji fizycznej.
- ✓ poczucie zagubienia,
- ✓ ograniczona mobilność.
- ✓ odrzucenie,
- ✓ ucieczka w chorobę,
- ✓ pogorszenie kondycji psychicznej,
- ✓ poczucie krzywdy,
- ✓ zaniedbania higieniczne,
- ✓ osamotnienie i frustracja,
- ✓ nieprawidłowe relacje między członkami rodziny,
- ✓ pogorszenie stanu zdrowia,
- ✓ apatia i zniechęcenie.

Uzyskanie konkretnych danych na temat liczby osób niepełnosprawnych w gminie, okazuje się nieosiągalne, ponieważ Zakłady Ubezpieczeń Społecznych nie prowadzą takich statystyk – chodzi o szczegółowe rozbicie na konkretną gminę .

Dane z zakładów ubezpieczeń społecznych, kas rolniczego ubezpieczenia społecznego oraz Urzędu Gminy w Lini pozwoliłyby dokładnie oszacować ilość osób niepełnosprawnych, ponieważ organy te wypłacają świadczenia z tytułu niepełnosprawności. Na podstawie danych z Urzędu Gminy Linia - stanowiska d.s. świadczeń rodzinnych – wynika, że 218 osób pobiera zasiłki pielęgnacyjne z tytułu niepełnosprawności. Jednak są to osoby niepełnosprawne do 16 roku życia lub osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym i

umiarkowanym od dzieciństwa czyli wszystkie osoby kwalifikujące się do zasiłku pielęgnacyjnego, a nie wszystkie osoby niepełnosprawne otrzymują zasiłek pielęgnacyjny[3].

Powszechnie wiadomo, ze wzrasta ilość osób niepełnosprawnych. Przyczyną zaistnienia tego faktu – obok starzenia się ludności – jest traktowanie niepełnosprawności jako możliwości wcześniejszego wycofania się z rynku pracy w sytuacji bezrobocia strukturalnego. W przypadku osoby pracującej przejście na rentę inwalidzką jest mniej drastyczne niż w przypadku osoby niepełnosprawnej, która nie kwalifikuje się do świadczeń z zakładów ubezpieczeniowych.

W tzw. przypadkach nie rentowych o niepełnosprawności orzeka Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Wydane przez niech orzeczenia o znacznym (I gr), umiarkowanym (II gr) i lekkim (III gr) stopniu niepełnosprawności nie są honorowane do celów rentowych, czyli nie są uznawane przez ZUS czy KRUS.

Zespół ten też orzeka niepełnosprawność u dzieci w wieku do 16 roku życia bez orzekania o stopniu niepełnosprawności. Wszystkie osoby posiadające orzeczenie z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności mogą skorzystać z pomocy społecznej lub z systemu świadczeń rodzinnych.

Jest to jednak pomoc uzależniona głównie od kryterium dochodowego (patrz tabela).

Tabela 13

LICZBA RODZIN, KTÓRYM PRZYZNANO POMOC SPOŁECZNĄ Z TYTUŁU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Lata	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Liczba rodzin korzystających z pomocy ogółem *w tym z tytułu:*	**504**	**486**	**495**	**541**	**503**	**491**
Niepełnosprawności	**235**	**151**	**147**	**145**	**171**	**190**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań GOPS w Lini

[3] Art.16 i 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz.2255 z 2003 r.z późn. zmianami)

Z powyższej tabeli wynika, że wraz ze wzrostem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej wzrasta liczba rodzin, które otrzymały pomoc ze względu na niepełnosprawność. (duże koszty leczenia). Wielkim problem stanowi dostęp do lekarzy specjalistów. Na terenie gminy dysponujemy dwoma ośrodkami zdrowia. Oba ośrodki obsługują lekarze rodzinni i lekarz pediatra. Koszyk kontraktowych usług medycznych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia jest niewielki, dlatego osoby niepełnosprawne, długotrwale chore są niemal zdane na podstawową opiekę zdrowotną świadczoną przez Poradnię Ogólną NZOZ w Lini. Obecnie to emeryci i renciści znajdują się w najtrudniejszej sytuacji materialno-bytowej.

Często emeryci i renciści zwracają się o przyznanie pomocy finansowej na pokrycie kosztów leczenia, rehabilitacji, lecz kryterium uprawniające do świadczeń pomocy społecznej obecnie w wysokości 514 zł na osobę w rodzinie lub 634 na osobę samotnie gospodarującą jest przekroczone. Dlatego w wyjątkowych sytuacjach przyznawana jest pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

5.1 Alkoholizm i narkomania

Problem alkoholizmu występuje w gminie Linia, jednak jego specyfika utrudnia jego przełożenie w danych liczbowych. Jest to problem „wstydliwy" dla naszego społeczeństwa, lecz świadomość społeczeństwa cały czas wzrasta również przez dostęp do internetu . Dlatego liczba osób zgłaszanych do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lini z roku na rok wzrasta.

Statystyki w tym zakresie mogą być przerażające ponieważ dotyczą nie tylko osób uzależnionych ale i całych rodzin, w której rodzą się różne patologie przez co źle funkcjonuje w środowisku.

Najistotniejsze przyczyny i skutki marginalizacji i wykluczenia społecznego osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Przyczyny :

- ✓ utrata pracy,
- ✓ nawyki kulturowe,
- ✓ zarobkowa emigracja członków rodziny,
- ✓ degradacja wartości rodziny,
- ✓ niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego,
- ✓ niedostateczna działania profilaktyczne,
- ✓ niekonsekwencja stosowania prawa,

- ✓ niewłaściwe pojmowanie pojęcia „wolność",
- ✓ społeczna akceptacja picia jako „ antidotum" na stres,
- ✓ brak kultury picia,
- ✓ konflikty w rodzinie,
- ✓ dewaluacja wzorców i wartości moralnych,
- ✓ rozluźnienie więzi rodzinnych,
- ✓ brak perspektyw życiowych młodych ludzi,
- ✓ niska świadomość skutków,
- ✓ brak mieszkań,
- ✓ wzorce zachodnie,
- ✓ łatwa dostępność.

Skutki :

- ✓ złe wzorce,
- ✓ zaniedbania wychowawcze,
- ✓ postawa roszczeniowa,
- ✓ zmiana osobowości,
- ✓ współ uzależnienie członków rodziny,
- ✓ zaniedbania higieniczne,
- ✓ rozpad rodziny,
- ✓ agresja,
- ✓ bezdomność,
- ✓ konflikty z prawem,
- ✓ zła opinia w środowisku,
- ✓ pogorszenie stanu zdrowia członków rodziny,
- ✓ zaburzenia emocjonalne członków rodziny,
- ✓ utrudnienia w podjęciu i utrzymaniu pracy,
- ✓ gorsze możliwości edukacyjne,
- ✓ przemoc w rodzinie.

Ze sprawozdania z działalności tej Komisji oraz Pełnomocnika Wójta za rok 2016 wynika, że podejmowano następujące działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków

- W 2016 roku do GKPiRPA wpłynęło 13 nowych wniosków o podjęcie działań zmierzających do zastosowania leczenia odwykowego, z tego 4 zgłoszenia policji, 1 GOPS Linia, 8 od osób prywatnych.
- 10 spraw po rozpatrzeniu oraz przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego skierowano do sądu wnioskując o przymusowe leczenie
  (brak chęci podjęcia leczenia lub nie stawienie się na badanie
  biegłych sądowych).
- Komisja na 12 posiedzeniach 47 rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu w sprawie podjęcia leczenia, 27 osób nie stawiło się na rozmowę.
- Ogółem komisja odbyła w okresie sprawozdawczym 12 posiedzeń.
- Jedna z osób zgłoszonych po przeprowadzeniu rozmowy z komisją oraz przeprowadzeniu badań biegłych podjęła dobrowolne leczenie w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Smażynie. Obecnie oczekuje na kontynuację leczenia w Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie. Poza tym 1 osoba, która opuściła schronisko dla bezdomnych rozpoczęła dobrowolnie terapię w OLU w Smażynie, lecz przerwała terapię. Następnie ponownie podjęła terapię i ją ukończyła. Dwie z osób zgłoszonych w związku z długim okresem oczekiwania na terapię dojeżdżają na spotkania wspomagające przygotowujące do udziału w terapii.
- Jedna z osób uzależnionych po zakończeniu terapii nadal korzysta ze wsparcia Ośrodka oraz dofinansowania na wyjazd terapeutyczny.
  Dwie osoby współuzależnione kontynuują terapię w systemie niestacjonarnym w Ośrodku Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie i otrzymują zwrot kosztów dojazdu.
- Na bieżąco osobom zgłaszającym udzielano informacji o przebiegu założonych spraw, prowadzono rozmowy wspierające, motywowano do terapii osoby współuzależnione. Motywowano osoby współuzależnione do korzystania z porad psychologa, który został zatrudniony na umowę zlecenie.
- Na bieżąco udzielano informacji na zapytania dot. osób uzależnionych instytucjom takim jak sąd, prokuratura, policja.
- W trakcie pracy współpracowano z pracownikami GOPS, pedagogami szkolnymi, psychologiem, służbą zdrowia, policją, Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie.
- Sfinansowano koszty 9 opinii biegłych psychologa i psychiatry (um. zlec.)w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

- Przedłużono umowę –zlecenie z psychologiem na rok 2016 r., który udziela pomocy osobom współuzależnionym, uzależnionym oraz ich rodzinom a także osobom znajdującym się w kryzysowej sytuacji lub dotkniętych przemocą w rodzinie, kierowanych również przez GOPS oraz Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
- Podpisano umowę z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie na prowadzenie grupy motywacyjnej dla osób uzależnionych przed podjęciem terapii w związku z długim okresem oczekiwania na terapię odwykową oraz dla osób współuzależnionych.

2. Udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinom, również w formie rzeczowej, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:
   - Zorganizowano pobyt na koloniach socjoterapeutycznych w Łebie w dniach od 29.07.2016. do 07.08.2016 dla 15 dzieci z rodzin alkoholowych i zagrożonych wykluczeniem.
   - W roku 2016 skierowano na badanie biegłych 10 osób uzależnionych, przeprowadzono 3 badania, 2 osoby nie stawiły się na badanie .
   - W II półroczu zorganizowano szkolenie dla członków GKPiRPA oraz Zespołu Interdyscyplinarnego na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie – praca w grupach roboczych.
   - Zakupiono artykuły na paczki świąteczne dla 21 dzieci z rodzin alkoholowych oraz w sytuacji kryzysowej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży
   - Zorganizowano i sfinansowano przedstawienia profilaktyczne – spektakle teatralne dla uczniów szkół : SP Linia klasy I -_VI - 145 uczniów, - 156 uczniów, SP Strzepcz uczniowie klas I – VI – 133 uczniów, Wszyscy uczniowie SP Pobłocie, SP Miłoszewo, SP Niepoczołowice, SP Kętrzyno.
   - Ogłoszono konkurs profilaktyczny pod hasłem „Dopalacze kradną życie" dla klas gimnazjalnych oraz klas IV – VI szkół podstawowych oraz „Używkom mówimy „NIE"" dla klas I-III szkół podstawowych z terenu gminy Linia, który został już rozstrzygnięty. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w miesiącu wrześniu 2016r. Wyróżnieni uczniowie otrzymali nagrody rzeczowe.

- Uczniowie klas gimnazjalnych wzięli udział w programie profilaktycznym NIEĆPA w Słupsku w miesiącu październiku 2016r. wraz z opiekunami.
- Zaprenumerowano po 3 egz. miesięcznika „Remedium" oraz 3 egz. „Świat problemów" oraz 3 egz. „Wychowawca" z przeznaczeniem dla członków komisji oraz grona pedagogicznego ZS w Lini i ZS w Strzepczu.
- Sfinansowano nagrody dla 10 wyróżniających się wolontariuszy działających przy ZS w Lini realizujących działania profilaktyczne. Wolontariat aktywizuje młodzież do celów szlachetnych przez co ogranicza zachowania ryzykowne.
- Zakupiono materiały profilaktyczne – ulotki – dla mieszkańców dot. uzależnień.
- Na wniosek dyrektora SP w Niepoczołowicach przeprowadzono i sfinansowano warsztaty integracyjno – psychoedukacyjne dla kl.II oraz indywidualna pomoc dla ucznia i matki (w ramach konsultacji psychologicznych).
- Na wniosek Dyrektora Zespołu Szkół w Strzepczu sfinansowano rekomendowany program profilaktyczny „Archipelag skarbów" dla uczniów 2 i 3 klas gimnazjalnych, który kontynuowany będzie przez nauczycieli i wychowawców poszczególnych klas. Jest to program rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych– w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
   Po rozstrzygnięciu konkursu podpisano umowę ze Stowarzyszeniem LZS w Lini na prowadzenie zajęć profilaktycznych łącznie z zajęciami sportowymi dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Linia(zajęcia pozaszkolne połączone z działaniami profilaktyki) oraz przeprowadzenie biegu przełajowego zgodnie z zawartą umową. Na zadanie przeznaczono kwotę 30 000 zł.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 14 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
   W miesiącu październiku przeprowadzono szkolenie dla sprzedawców w formie terenowej wraz z audytem sprzedaży napojów alkoholowych oraz badaniem dostępności sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim.

6. Czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu poddania się obowiązkowemu leczeniu w zakładzie odwykowym:

W okresie sprawozdawczym skierowano 10 spraw do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia ; do reprezentowania komisji w sądzie upoważniony jest Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ogółem komisja odbyła 12 posiedzeń w ciągu okresu sprawozdawczego.

Ponadto komisja na posiedzeniach opiniowała wnioski o lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Linia pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz uchwały Rady Gminy, ogółem pozytywnie w okresie sprawozdawczym zaopiniowano 15 wniosków o lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Z opinii pracowników GOPS w Lini wynika, że nie udzielano w jednym przypadku pomocy ze względu na uzależnienie od narkotyków. Pracownikom socjalnym są znane przypadki uzależnień od narkotyków. Na można uznać, że w gminie problem w ogóle nie występuje.

Na terenie gminy znajduje się Ośrodek Leczenia Odwykowego i Rehabilitacji Uzależnień w Smażynie, utrzymywany ze środków budżetowych i organizacji pozarządowych. Obecnie w Ośrodku leczy się około 30 pacjentów. Kadra pracowników liczy 10 osób. Pacjenci trafiają do ośrodka na zasadzie dobrowolności, bez konieczności skierowania. Jednak są to osoby z odległych miejscowości od gminy Linia. Jest to element terapii, który pozwala wyrwać osobę uzależnioną z jej środowiska co pomaga w leczeniu. Nie znaczy to też, że nie mogą się tam leczyć osoby uzależnione z terenu gminy Linia.

ROZDZIAŁ IV.

CELE STRATEGICZNE ROZWIĄZYWANIA PROBLOMÓW SPOŁECZNYCH

CEL STRATEGICZNY 1:
KOMPLEKSOWA OPIEKA NAD RODZINĄ I DZIECKIEM

Problemy związane z degradacją rodziny będące następstwem przemian gospodarczych ostatnich lat dotykają również mieszkańców gminy. Pomimo, iż na terenie gminy większość placówek i instytucji zajmuje się wspieraniem dzieci i rodzin, to zakres świadczonej pomocy jest ciągle niewystarczający. Potwierdzają to dane zawarte w diagnozie, gdzie wśród świadczeniobiorców GOPS uzasadnienie związane z problemami rodziny - poza bezrobociem i niepełnosprawnością, występowało najczęściej.

Powszechność negatywnych zjawisk, takich jak przemoc domowa, narastająca bezradność rodziców wobec problemów dzieci związanych z uzależnieniami , stawia przed instytucjami pomocy społecznej nowe wyzwania. Zadaniem wielozakresowego wspierania rodziny jest nie tylko pomoc i wsparcie, ale również zapobieganie zjawiskom negatywnym.

Prawidłowo funkcjonujące, bezpieczne i zdrowe społeczeństwo nie może istnieć bez trwałych więzi rodzinnych. System wartości, jaki tworzy rodzina jest niezbędnym czynnikiem wpływającym na polepszenie więzi międzyludzkich i solidarności społecznej, mogących zwiększyć możliwości rozwojowe społeczności gminy.

Cel operacyjny 1.1

Utworzenie dodatkowych placówek wspierających rodzinę w wychowaniu i opiece nad dzieckiem:

a) utworzenie świetlic socjoterapeutycznych – na bazie istniejących świetlic wiejskich i świetlic szkolnych,

b) tworzenie ognisk wychowawczych, utworzenie dwóch przedszkoli wiejskich dla dzieci 3-5 lat

c) utworzenie zespołu interdyscyplinarnego

Planowany efekt końcowy:

Stworzenie bazy do właściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zapewnienie opieki dzieciom z rodzin zagrożonych bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

Partnerzy:

- Socjoterapeuci
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Szkoły
- Sołtysi
- PCPR
- Policja
- Pedagodzy i psychologowie w szkołach
- Pielęgniarki środowiskowe
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny

Cel operacyjny 1.2

Pogotowie mieszkaniowe dla ofiar przemocy

Dla kobiet z dziećmi, które zostały dotknięte bezdomnością lub przemocą domową do czasu pozyskania mieszkania komunalnego lub powrotu do dotychczas zajmowanego mieszkania.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) pozyskanie mieszkania socjalnego

Planowany efekt końcowy:

Życiowe usamodzielnienie osób objętych tym wsparciem.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini.
- Wójt Gminy Linia.
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Schronisko dla osób bezdomnych lub schronisko dla samotnych matek

Cel operacyjny 1.3:

Prowadzenie rozmów i zajęć z rodzicami z rodzin niewydolnych wychowawczo, z problemem uzależnień i przemocy

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) szkolenie pracowników prowadzących rozmowy i zajęcia z rodzicami,
b) programy edukacyjne i warsztaty dla rodziców,
c) konsultacje psychologa ,
d) możliwość uzyskania pomocy lub odbycia terapii w PCPR oraz w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie dla osób współuzależnionych i dzieci z rodzin dotkniętych choroba alkoholową.

Planowany efekt końcowy:

Nabycie i podniesienie świadomości rodziców w kwestiach opiekuńczo wychowawczych, rozwiązywania konfliktów rodzinnych, radzenia sobie z problemem uzależnienia i współuzależnienia.

Partnerzy:

- Szkoły z terenu gminy / przede wszystkim pedagodzy/
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- PCPR Wejherowo
- Psycholog, pedagog.
-

Cel operacyjny 1.4:

Wdrożenie wczesnej diagnozy problemów

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) dyżury psychologów w szkołach,
b) prowadzenie analizy sytuacji i problemów klientów ośrodka pomocy społecznej,
c) współpraca pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz wychowawców, psychologów i pedagogów w szkołach.

Planowany efekt:

Zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej – główną pomocą praca socjalna nie zaś uzależnianie od pomocy finansowej

Partnerzy:

- Szkoły
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel operacyjny 1.5:

Wakacyjny program pomocy i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych ,a także zagrożonych patologią społeczną".

Realizacja celu i poprzez:

A/ zorganizowanie kolonii socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

B/ organizacja festynów

C/ zajęcia w świetlicach środowiskowych,

D/ zajęcia socjoterapeutyczne półkolonie , dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

Planowany efekt końcowy:

Zorganizowanie zajęć i zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini
- Szkoły
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Rady Sołeckie
- GOKSiR w Lini

Cel operacyjny 1.6:

Poprawa szans edukacyjnych dla najbiedniejszych dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych i rodzin dysfunkcyjnych, kreowanie właściwych wzorców, postaw społecznych , promowanie zdrowego stylu życia

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) utworzenie świetlic socjoterapeutycznych,

b)kontynuowanie pomocy stypendialnej dla uczniów i studentów:

c) działania profilaktyczne w szkołach(programy profilaktyczne, warsztaty).

Planowany efekt końcowy:

a) zwiększenie szans edukacyjnych,

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Gminy
- Szkoły
- Rada Gminy Linia

Cel operacyjny 1.7:

Zwiększenie dostępu do dożywiania – we wsiach (dzieci nie uczęszczające do szkoły, osoby samotne i niepełnosprawne)

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) rozeznanie potrzeb w zakresie dożywiania w środowisku, możliwość dożywiania osób samotnych , niepełnosprawnych.
b) kontynuacja udziału GOPS w programie „Pomoc żywnościowa 2014-2020"
c) bezpłatne dożywianie dzieci w szkołach na terenie gminy Linia – Program rządowy „pomoc państwa w zakresie dożywiania"

Planowany efekt końcowy:

Pomoc rzeczowa skierowana do najbardziej potrzebujących – zapobieganie niedożywieniu.

Partnerzy:

- Szkoły , ośrodki szkolno- wychowawcze
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Wolontariusze

CEL STRATEGICZNY 2:

Stymulacja społeczności lokalnej do tworzenia zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków

Alkohol jest przyczyną wielu różnorodnych problemów społecznych i zdrowotnych.

Problemy społeczne spowodowane alkoholem dotyczą:

- pijącej jednostki (bezrobocie, zaburzenia rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej nastolatków, bezdomność czy włóczęgostwo),
- życia rodzinnego (demoralizacja, przemoc, rozkład rodziny, zaburzenia emocjonalne i psychosomatyczne u dzieci i innych członków rodziny),
- zaburzeń rozwoju psychofizycznego pijącej młodzieży.

Wg Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce jest około 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu, co stanowi 2% w całej populacji. Dane podawane przez Agencję pozwalają szacunkowo określić zakres problemów alkoholowych w naszej gminie

- liczba osób uzależnionych od alkoholu – około 120 osób,
- osoby pijące szkodliwie – ok. 5 – 7% populacji tj. ok. 295 osób,
- dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) – ok. 4% populacji, tj. ok. 240 osób,
- dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików – ok. 4% populacji, tj. ok. 240 osób,
- ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym – ok. 800 dorosłych i dzieci.

Podsumowując można stwierdzić, że w gminie Linia od 15 do 17% populacji naszych mieszkańców to osoby bezpośrednio związane z problemem uzależnienia od alkoholu.

W świetle przytoczonych danych należy uznać, że jest to jeden z istotnych problemów naszej Gminy. Dlatego przyjęto kompleksowe działania mające na celu zmianę tej sytuacji poprzez realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel operacyjny 2.1:

Prowadzenie działań profilaktycznych oraz profesjonalne diagnozowanie problemu alkoholizmu.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) pozyskanie animatorów przez wystosowanie oferty współpracy do pedagogów szkolnych, wychowawców klas, pracowników socjalnych, kuratorów,
b) wyposażenie animatorów w odpowiednie kompetencje w tym wiedzę o problemie alkoholowym, umiejętności powadzenia poradnictwa,
c) zwiększenie liczby osób zaangażowanych w działania profilaktyczne,
d) wzrost ich kompetencji,
e) wzrost ilości realizowanych przedsięwzięć profilaktycznych,
f) upowszechnienie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania środków odurzających oraz o chorobie alkoholowej,
g) propagowanie wśród młodzieży wartości stylu życia wolnego od alkoholu i innych środków zmieniających świadomość,
h) zwiększenie aktywności młodzieży w podejmowaniu działań profilaktycznych,
i) ilość miejsc wolnych od alkoholu i innych środków zmieniających świadomość, w których młodzież może spędzać wolny czas,
j) wykorzystanie bazy lokalowej poprzez poszerzenie zakresu oddziaływania w już istniejących świetlicach terapeutycznych, organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Planowany efekt końcowy:

Stworzenie zdrowego stylu życia.

Partnerzy

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Pedagodzy i psychologowie
- Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Socjoterapeuci
- Instruktorzy , nauczyciele, wychowawcy.

Cel operacyjny 2.2:

Profilaktyka skierowana do wszystkich osób. Polega na systematycznej, rzetelnej akcji informacyjnej o zjawisku narkomanii i możliwościach leczenia.

Narkomania jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Polsce. Powszechnie znana jest skala trudności w leczeniu, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych, w przywracaniu ich do normalnego życia.

Problem narkotyków w Polsce istnieje i dotyczy wszystkich regionów kraju. Na terenie naszej gminy problem się pojawia, lecz w małym stopniu z sygnałów ze środowiska wiemy, że młodzież powyżej 16 roku życia styka się z narkotykami/ mały odsetek /. Wśród dzieci i młodzieży szkolnej nie zauważono problemu.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) kampanię informacyjną w szkołach,
b) przekazywanie treści informacyjnych i uświadamiających w trakcie organizowanych imprezach o charakterze kulturalnym, turystycznym, sportowym i innych,
c) szkolenie pedagogów szkolnych i liderów grup wybranych wśród uczniów szkoły według jednolitego programu,
d) wdrażanie programów profilaktycznych przez pedagogów i liderów grup na terenie szkół,
e) wykorzystanie świetlic socjoterapeutycznych i wiejskich oraz ognisk wychowawczych do realizacji programów profilaktycznych,

Planowany efekt:

a) zapobieganie powstawaniu uzależnień

Partnerzy :

- Szkoły
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policja
- Pedagodzy, psycholog
- Instruktorzy, nauczyciele,wychowawcy

CEL STRATEGICZNY 3:
AKTYWIZACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA BEZROBOTNYCH

Zdolności adaptacyjne mieszkańców gminy do zmian społecznych i gospodarczych zależą również od poziomu ich świadomości i wykształcenia Zrozumienie złożonych uwarunkowań zachowania się człowieka w sytuacji bez pracy - może sugerować, że początkowa bezradność może się przekształcić w zachowania wskazujące na istnienie ukrytych, często nie znanych nawet samym zainteresowanym potencjałów i możliwości działania konstruktywnego.

Sytuacja bezrobocia należy do tego rodzaju sytuacji trudnych, które z uwagi na swe negatywne konsekwencje mogą przyczynić się do zachwiania własnej tożsamości. Utrata przez kogoś pracy nie oznacza jednoczesnej utraty osobistej możliwości, czy zdolności jej wykonywania. Możliwość ta nadal istnieje, ale od tej pory jest możliwością nie realizowaną - staje się społecznie nie potrzebna zbędna. Niezbędne jest współdziałanie mieszkańców z instytucjami takimi jak Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Są to placówki powołane w celu podejmowania inicjatyw zmierzających do utrzymania gotowości i motywacji do poszukiwania pracy oraz organizowania małych przedsięwzięć biznesowych.

Efektem tych działań tych instytucji będzie także współdziałanie z przedsiębiorcami okolicznych zakładów pracy, jak również wzrost aktywności i umiejętności poruszania się po dynamicznie zmieniającym rynku pracy przy jednoczesnym podtrzymywaniu więzi rodzinnych sąsiedzkich i lokalnych.

Cel operacyjny 3.1:
Kontynuowanie i doskonalenie aktywnych form zwalczania bezrobocia oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

I. **Podjęcie działań zmniejszających bezrobocie długotrwałe.**
   a) Organizowanie pracy dla osób bez żadnych kwalifikacji i bez szans na zdobycie kwalifikacji (prace interwencyjne)
   b) Przeszkolenie grupy osób długotrwale bezrobotnych celem zdobycia kwalifikacji.
   b) Aktywne doradztwo i osobisty kontakt z tą grupą bezrobotnych.
   c) organizowanie prac społecznie użytecznych w gminie Linia

   Planowy efekt końcowy:

   Znaczące ograniczenie liczby bezrobotnych długotrwale, zdobycie kwalifikacji przez część z nich.

Partnerzy:

- GOPS
- Rada Gminy Linia
- Sołtysi

II. Utworzenie Gminnego Centrum Edukacji Zawodowej jako instrument kształcenia ustawicznego.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Przygotowanie bazy lokalowej i wyposażenie,

b) Opracowanie zasad działania,

c) Utworzenie punktu konsultacyjnego i informacyjnego dla osób wyrażających chęć dokształcania się,

d) Zorganizowanie dużej liczby szkoleń z zakresu podstawowej obsługi komputera,

e) Zorganizowanie systemu dokształcania osób dorosłych przez organizowanie różnorodnych kursów między innymi:

- kursy prawa jazdy,
- kursy spawaczy,
- kursy językowe

f) Poprawa startu zawodowego ludzi młodych (absolwentów), organizowanie staży zawodowych,

g) Doskonalenie wszystkich instrumentów i instytucji zajmujących się gminnym rynkiem pracy,

h) Doradztwo zawodowe

i) Utworzenie punktu konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych.

Planowany efekt końcowy:

- Znaczące podwyższenie „konkurencyjności" bezrobotnych z naszej gminy na trudnym rynku pracy.
- Zmniejszenie liczby absolwentów pozostających bez pracy.
- Zwiększenie liczby bezrobotnych zdolnych do podstawowej obsługi sprzętu, co często jest barierą, która nie pozwala na podjęcie zatrudnienia, rozszerzenie wiedzy o możliwościach, jakie niesie ze sobą informatyka,
- Dalsze ułatwienia dot. skutecznego poszukiwania pracy na terenie gminy i poza jej granicami,
- Łatwiejsze podejmowanie decyzji dot. reorientacji zawodowej,

- Stworzenie możliwości szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia niepokojących zjawisk /monitorowanie, analizowanie/,
- Inicjowanie i wspieranie programów edukacyjnych służących poszerzeniu zdolności adaptacyjnych młodzieży oraz przekwalifikowaniu dorosłych.

PARTNERZY:

- GOPS
- PUP
- Wyspecjalizowane zakłady dokształcania zawodowego
- Cech Rzemiosł Różnych w Wejherowie
- Podmioty gospodarcze z terenu naszej gminy.
- Zespół Szkoł w Lini i Strzepczu
- Biblioteki

Cel operacyjny 3.2:

Stworzenie warunków do powstania nowych i rozwoju istniejących małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), czyli potencjalnych źródeł nowych miejsc pracy, promowanie nowych form działalności gospodarczej m.in. tzw. samozatrudnienie. Tworzenie miejsc pracy dla części aktualnie zatrudnionych w rolnictwie.

Realizacja celów nastąpi poprzez:

a) Kontynuowanie „przyjaznej" polityki dla prowadzących aktualnie MŚP i wszystkich nowych inwestorów (zwolnienia podatkowe, ułatwienia inwestycyjne itp.)
b) Stworzenie systemu różnego rodzaju zachęt dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy,
c) Opracowanie sprawnego systemu informacji dla chcących podjąć działalność w ramach tzw. samozatrudnienia,
d) W związku z realnością likwidacji wielu gospodarstw rolnych promowanie możliwości podjęcia innej działalności (usługi, handel, agroturystyka),

Planowany efekt końcowy:

Zwiększenie liczby MŚP na terenie naszej gminy, w rezultacie stworzenie nowych miejsc pracy, dalsze ograniczenie liczby bezrobotnych w wyniku samo zatrudnienia. Zapobieganie znaczącemu wzrostowi liczby bezrobotnych wśród części dzisiejszych rolników.

Partnerzy:

- GOPS
- PUP
- Rada Gminy Linia
- Gminne Centrum Edukacji Zawodowej,
- Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Cel operacyjny 3.3:

Podwyższenie kwalifikacji zawodowych celem ich dostosowania do kierunków rozwoju gminy, w tym dot. sektora turystyki i usług.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Zorganizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji dla kadry kierowniczej i pracowników z jednostek samorządowych i zakładów pracy z terenu gminy.

Planowany efekt końcowy:

a) Pełne utożsamienie się pracowników z w/w jednostek z celami nadrzędnymi i kierunkami rozwoju Gminy Linia

PARTNERZY:

- Urząd Gminy Linia
- GOPS
- Gminne Centrum Edukacji Zawodowej
- GOKSiR Linia
- Zakłady pracy z terenu gminy

Cel operacyjny 3.5:

Aktywizacja zawodowa twórców ludowych w kierunku promocji regionu Kaszub

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) promowanie twórców ludowych i ich wyrobów,

b) pomoc w tworzeniu bazy noclegowej,

c) pomoc w tworzeniu zaplecza socjalnego dla zespołów artystycznych promujących gminę Linia.

Planowany efekt końcowy:

Utożsamianie się mieszkańców z regionem, poprawa sytuacji materialnej, poprzez sprzedaż usług i wyrobów.

PARTNERZY:

- GOKSiR
- Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie
- PUP Wejherowo
- Gminne Centrum Edukacji Zawodowej
- Szkoły
- Organizacje pozarządowe

Cel operacyjny 3.6:

Integracja i reintegracja zawodowa i społeczna kobiet poprzez edukację i aktywizację mająca na celu ułatwienie im dostępu do rynku pracy, promocja równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz w życiu społecznym i publicznym.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Przygotowanie i wdrożenie akcji informacyjno – edukacyjnej do kobiet i pracodawców,
b) Kursy szkoleniowe podnoszące poziom aktywizacji kobiet,
c) Kursy szkoleniowe dla kobiet podnoszące ich kwalifikacje,
d) Doradztwo zawodowe, psychologiczne, prawne,
e) Zapewnienie opieki dzieciom kobiet aktywizujących się zawodowo.

Planowany efekt końcowy:

a) przeciwdziałanie wykluczeniu zawodowemu kobiet,
b) aktywizacja zawodowa i społeczna kobiet,
c) zwalczanie stereotypów o przestrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

PARTNERZY:

- szkoły
- GOPS
- PUP
- Gminne Centrum Edukacji Zawodowej

CEL STRATEGICZNY 4:

PRZECIWDZIAŁANIE BEZDOMNOŚCI

Cel operacyjny 4.1:

Szybkie diagnozowanie, zawieranie kontraktu i pomoc w realizacji indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu bezdomności.

b) Współpraca z noclegowniami pracowników socjalnych, którzy będą opracowywać z klientami indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.

b) współpraca z PCPR w zakresie pomocy osobom bezdomnym,

c) podpisanie umowy ze schroniskiem na przyjmowanie osób bezdomnych z terenu gminy Linia

Planowany efekt:

a) Wyjście z bezdomności.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Schroniska
- PCPR
- Pielęgniarki środowiskowe,
- Policja

CEL STRATEGICZNY 5:

WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, OPIEKA NAD SENIORAMI I OSOBAMI CHORYMI

Cel operacyjny 5.1:

Zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej informacji osobom niepełnosprawnym (wkładka do informatora gminnego)

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a)Stworzenie bazy danych na temat osób niepełnosprawnych

b)Przygotowanie informacji dla niepełnosprawnych – wkładki do informatora,

c) powstanie Klubu Seniora w Lini

Planowany efekt końcowy:

Informacja o możliwościach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lini
- PCPR

Cel operacyjny 5.2:

Zniesienie barier architektonicznych w obiektach publicznych, środkach transportu oraz we własnych domach.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Wykonanie niezbędnych prac modernizacyjnych w obiektach publicznych.

a) Zakup i dostosowanie środków transportu.

b) Pomoc w składaniu wniosków o likwidację barier architektonicznych do PCPR w Wejherowie w celu likwidacji barier we własnym domu.

Planowany efekt końcowy:

a) Budynki użyteczności publicznej, środki transportu, własne mieszkania pozbawione barier.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wejherowie
- Zakłady użyteczności publicznej

Cel operacyjny 5.3:

Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych

Realizacja celu nastąpi poprzez:

Pozyskanie sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocowych.

Planowany efekt końcowy:

Pełna dostępność do sprzętu rehabilitacyjnego osób niepełnosprawnych.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Fundacje
- Prywatni sponsorzy

Cel operacyjny 5.4:

Wspieranie osób niepełnosprawnych na wolnym rynku pracy.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Zorganizowanie stażów pracy.

b) Zorganizowanie kampanii informacyjnej skierowanej do pracodawców dotyczącej obowiązujących rozwiązań prawnych, promocje nowych form organizacji pracy, szkoleń,

Planowany efekt końcowy:

a) Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych podejmujących różne formy zatrudnienia.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowy Urząd Pracy

Cel operacyjny 5.5:

Zabezpieczenie potrzeb usługowych poprzez objęcie opieką domową większej liczby seniorów, osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Realizacja celu nastąpi poprzez:

Zwiększenie zakresu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania – rozwinięcie usług specjalistycznych.

Planowany efekt końcowy:

Objęcie pomocą usługową wszystkie osoby potrzebujące.

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Wolontariat
- Szkoły
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lini
- PUP (prace społecznie użyteczne)

Cel operacyjny 5.6.

Aktywizacja seniorów

Realizacja celu nastąpi poprzez:

a) Organizowanie spotkań np. („Dzień Seniora", „Dzień Babci i Dziadka", „Spotkania Wigilijne" itp.)

b) Warsztaty z udziałem seniorów i młodzieży kultywujące regionalne tradycje kaszubskie np. haft kaszubski, kowalstwo, rzeźbiarstwo, śpiew i gwara kaszubska,

c) Powstanie Klubu Seniora w Lini

Partnerzy:

- Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Lini.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini.
- Wolontariat.
- Szkoły Podstawowe.
- Fundacje i stowarzyszenia
- Urząd Gminy

ZAKOŃCZENIE

Przełomowe lata 90 wprowadziły model państwa opiekuńczego, które arbitralnie przejmując obywatelskie formy kształtowania warunków życia, stało się substytutem społecznej aktywności w rozwiązywaniu problemów społecznych na poziomie jednostki, grupy społecznej, wreszcie społeczeństwa jako całości. Taka sytuacja sprzyjała kształtowaniu się i utrwalaniu bierności społecznej, postaw pasywnych wobec obiektywnych procesów przemian społecznych, a w rezultacie także zachowań roszczeniowych, wobec których ociężałe państwo stało się niewydolne. W ślad za tymi zjawiskami daje się odczuć postępujący proces dezintegracji społecznej, którego podłoża należy dopatrywać się przede wszystkim w zrywaniu więzi społecznych, mających fundamentalne znaczenie dla społecznej aktywności i zdolności do samoorganizacji społecznej.

W praktyce zerwanie więzi społecznych prowadzi do społecznej katastrofy. W tym przypadku szczególnie widać, że skuteczna polityka społeczna musi stawać się polityką spójności społecznej. Podstawowym założeniem takiej polityki jest uznanie, że państwo winno podejmować działania ukierunkowane na pobudzanie aktywności jednostek, grup społecznych i organizacji, dążąc w pierwszym rzędzie do wyrównywania szans oraz skutecznej walki z biedą i ubóstwem. Na szczególne ryzyko narażone są przede wszystkim osoby długotrwale korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, które pomimo podejmowanych wysiłków nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudności życiowych. Potrzebują one kompleksowego wsparcia, stworzenia warunków do integracji ze społeczeństwem i pomocy w przezwyciężeniu problemów którymi są obarczone. Taką politykę wyznacza Strategia Integracji i Polityki Społecznej. Odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom i całej gminie. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają aktywności społecznej we wszystkich obszarach życia społecznego.

Strategia integracji i polityki społecznej pełni rolę schematu integrującego działania wszystkich uczestników życia społecznego w gminie Linia (tworzy układ partnerski pomiędzy sektorem publicznym a społecznym), a przede wszystkim pozwoli postrzegać gminę Linia jako zintegrowaną społeczność lokalną. Wyznacza do realizacji takie założenia jak:

- odpowiedzialność gminy za poziom i jakość życia wszystkich obywateli;
- oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych;
- wielosektorowość i wielopoziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor publiczny i społeczny przy aktywnej postawie władz lokalnych

realizujących interes wspólny, chroniący najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne;

- uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych;
- uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk, jak zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, zmiany wzorów życia rodzinnego oraz migracje.

Strategia ta tworzy długofalową wizję rozwiązywania problemów społecznych a osiągnięte cele będą promować naszą gminę. Wdrażanie strategii pozwoli stawić czoła szybko zmieniającej się rzeczywistości i jednocześnie uniknąć poważnych konsekwencji dla społeczeństwa poprzez eliminowanie ryzyka i poczucia bezsilności wobec radykalnych zmian społeczno – gospodarczych.

Pozwoli również na lepsze zagospodarowanie zasobów ludzkich w drodze bardziej efektywnego gospodarowania budżetem i stymulowanie zmian zgodnych z programem rozwoju.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Linia
Czesław Hinz